יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 135 | Łódź, Poniedziałek' 11 czerwca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, כ״ח סיון תרצ״ד | № 135

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היטלער-טעראר אין עסטרייך האלט זיך אין איין פערשטארקען

ווינ, 10 (ספ. טעל.)

דער מיניסטארען-ראט האט זיך נעכטען און היינט בעראטען וועגען די אופנים פון בעקעמפען דעם טעראר.

ווינ, 10 (ספ. טעל.)

פאריגע נאכט זענען דורכגעפיהרט געווארען פיעל אטענטאטען אויף די באהן-ליניעס נעבען וויען. די אטענטאטען זענען נישט געלונגען.

אין דער גימנאסטישער שול פון 21 רעוויר האט מען געווארפען א גראנאט, וועלכער האט אויפגעריסען און אנגעמאכט גרויסע היזקות. דאגע-גען האט נישט אנגעמאכט קיין גרויסען שאדען די באמבע וואס איז געווארפען געווארען נעבען דער סינאגאגע אין דעם 8-טען ווינער רעוויר.

דער באד-באסייען אויפן פראטער איז בע-גאסען געווארען מיט נאפט און אינעווייניג האט מען אריינגעשאטען שטיקער גלאז.

אין דער אפערע האט מען אויסגעגאסען א טרעהרען-פליסיגקייט און מ'האט געמוזט אויף א צייט איבעררייסען די פארשטעלונג.

אין א וואלד, וואס געפינט זיך אויף א קי-לאמעטער ווייט פון דער דייטשער גרעניץ האט מען געפונען א גרויס פעקעל מיט אויפרייס-מא-טעריאלען, וואס דאס בעווייזט, אז די מאטעריא-לען ווערען געשמוגעלט פון בייערן קיין עסטרייך.

בארטו וועט זיך נישט צוזאמענ-טרעפען מיט מוסאליני-היטלער

פאריז, 10 (ספ. טעל.)

דער היינטיגער „לע זשורנאל" שרייבט:

ווי עס ווייזט אויס האט דער מיניסטער בארטו בעקומען א דיסקרעטע אומדירעקטע איינ-לאדונג פונם שעף פון דער איטאליענישער רעגי-רונג, ער זאל אנטייל נעהמען אין היטלערס צוזא-מענטרעף מיט מוסאליני. בארטו וועט אבער די איינלאדונג נישט אויסניצען.

די העצע פון דער „שטאפעטא"

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאניש)

אויך די היינטיגע „שטאפעטא" איז — שוין נאך דער קאנפיסקאציע — פול מיט גיפט און שנאה געגען אלץ, וואס עס איז יודיש. אין אן אַרטיקעל א. ב. „יודען און מיליטער", ברענגט די שמאַטע-צייטונג אַ ידיעה, אז די רעגירונג האט ליגאליזירט דעם „ברית החייל" אין פוילען.

עס פרעגט זיך אַ פראגע — שרייבט דערביי די צייטונג — צי טוט די פוילישע אַרמיי גוט, וואס זי שולט אויס יודישע זעלבער? ווערען וועלען די אויסגעשולטע יודישע זעלבער ברענגען מעהר נוצען: אונז פאלאַקען, אָדער זיך?"

דאַ קומט אַ סדרה געמיינע רכילות, אז יודען האבען קיין מאָל נישט געוואָלט דינען, זיי פלעגען זיך אַרויסדרעהען פון גיהן אויפ'ן פראַנט, אויפ-געגומען מיט אָפענע אַרעמס די באָלשעוויסטישע זעלבער א. אז. וו.

לויט אונזער מיינונג — ענדיגט די צייטונג — דאַרפען די יודען און קאמוניסטען, וועלכע דרע-הען זיך אַרויס בעת אַ מלחמה פון פערטיידיגען דאָס לאַנד — נישט גענומען ווערען דורך אונז אין מיליטער. ווייל מען וועט פון זיי, סיי ווי סיי קיין נוצען נישט האָבען. בעת אַ מלחמה וועלען מיר געפינען פאַר זיי גענוג בעשעפטיגונג אין די אַרבייטס-באַטאַליאָנען און בעת שלום-צייט דאַר-פען די צאָהלען אַ הויכען מיליטערישען שטייער. קיין יוד קאָן נישט זיין קיין פוילישער זעל-נער, אַ שאָד די צייט און געלד אויף דער לעהרע.

* * *

אינ'ם זעלבען נומער „שטאַפעטא" געפינט זיך אַ בילד, ווי אַזוי די מובדירטע באַראַ-לייט מאַרשירען איבער די וואַרשאווער גאַסען. די אויפשריפט איבער'ן דאָזיגען בילד איז: „דער טאג פון נצחון קומט שוין אָן"

גרויסער פאליטישער ארעסט אין לעמבערג

לעמבערג, 10 (טעלעפאניש)

די זיכערהייטס-מאכט אין לעמבערג האט ליקווידירט די פערקאנספירירטע טעכנישע צענטרא-לע פון דער קאמוניסטישער פארטיי וואס האט זיך געפונען אין 2 היגע לאקאלען.

עס זענען געפונען געווארען פיל קאמפרא-מיטירענדע מאטעריאלען אין דער פוילישער און אוקראינישער שפראך.

צוו. א. זענען ארעסטירט געווארען צוויי סטודענטען פון פאליטעכניקום חיים פריליך און עמנועל פלאנער.

לויה פון יחזקאל דעלמאן, אין אנ'עהרען-קבר

ווארשא, 10 (טעלעפאניש)

היינט פארמיטאג איז פארגעקומען אויפ'ן ווארשאווער בית-עולם די לוויה פון טראגיש-אומ-געקומענעם יחזקאל דעלמאן, 32 יאהר אלט, א זוהן פון א הויז-ווירט אויף פאוואנזקאווסקא 15 (פא-וואנזעק).

די קהלה האט פאר'ן מת אפגעגעבען אנ-עהרען-קבר אין דער 15-טער קווארטיר איינגאנצען בחנם.

אין דער לוויה האבען זיך בלויז בעטייליגט די אלטע מוטער און נאהענטסטע קרובים.

בעת דער לוויה איז געווען אויך אנוועזענד דער קאמיסאר פון 5-טען קאמיסאריאט און אויך א פארשטעהער פון רעגירונגס-קאמיסאריאט (דער מינדערהייטס-רעפערענט ה' לייוועגטהענדלער), כדי צו היטען די ארדנונג.

ליקווידירט אין סאוויעט-רוסלאנד

דאס סאלעגיום פון פאלקס-קאמיסא-ריאט פאר דער שווערער אינדוסטריע

מאסקווע, 10 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט דער רעארגאניזאציע פונ'ם סאוויעטישען אפאראט איז ליקווידירט געווארען דאס קאלעגיום פונ'ם פאלקס-קאמיסאריאט פאר דער שווערער אינדוסטריע.

אלט קאמיסאר איז אויף ווייטער פערבליבען ארדזשאניקידזע, און אלס וויצע-קאמיסארען — פיא-טאקאוו, קאגאנאוויטש-יוניאר און רוכימאוויטש.

היטלעריזירונג פון דער אדוואקאטור

די צייטונגען מעלדען, אז דער פוילישער גארדאווער אדוואקאטען-פעראיין („גארדאדא זשעשעניע אדוואקאטוב"), אין וועמענס שפיץ עס שטעהען די אדוואקאטען נאוואדווארסקי (געוו. פרעזעס פון אדוואקאטען-ראט, סאקאלאווסקי און אנדערע) האט פערעפענטליכט אנ'אויפרוף, אז מען דארף אלע יודישע אדוואקאטען בעזייטיגען פון דער אדוואקאטור.

אין אויפרוף ווערט געזאגט, אז יעדער פא-ליאק, וואס וועט בעשעפטיגען א יודישען אדוואַ-קאט, וועט מען זיין נאמען פערעפענטליכען אין דער „גאז. ווארש.". אין די יודישע אדוואקאטען-קרייזען האט דאס געמאכט א שטארקען איינדרוק.

היטלעריסטישע אנפאלען אין עסטרייך

ווינ, 10 (ספ. טעל.)

די סאבאטאזש-אקציע און טעראר מצד די עסטרייכישע היטלעריסטען נעמט אן א עפידעמישען כאראקטער. די נאציאנאל-סאציאליסטען רייסען אויף בריקען, באהנען, שיסען אויף פאליציי א. א. וו. ווי ס'איז שוין נעכטען געווען געמאלדען, איז פארגעקומען אנ'עקספלאזיע אויף דעם באהן-וועג נאהענט פון זאלצבורג. דאס איז געטון געווארען, כדי צו שעדיגען א ציג מיט אנ'אויספלוג פון די-פלאמאטען מיט קאנצלער דאלפוס בראש.

געשטארבען דער סענאטאר קאפטשינסקי

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאניש)

היינט 1 ביי טאג איז אין וואַרשאַ, נאך אַ לאַנגער קראַנקהייט געשטאַרבען דער סענאַטאָר ד״ר סטעפאן קאַטשינסקי, אינ'ם עלטער פון 56 יאָהר. דער פערשטאַרבענער איז געווען דער וויצע-פרע-זעס פונ'ם פאַרלאַמענטאַרישען פערבאַנד פון די פוילישע סאָציאַליסטען, פאָרזיצער פון דער פּ. פּ. ס.־ישער סענאַט-סעקציע און גענעראַל-סעקרעטאַר פון „טור". די לוויה וועט פאָרקומען וואַהרשיינ-ליך מיטוואָך.

וואס איז מיט וואלדעמאראסן?

בערלין, 10 (ספ. טעל.)

נאָך אַ פערהער פון דער מלוכה-פאָליציי, איז וואַלדעמאַראַס צוריק אַריינגעזעצט געוואָרען אין טורמע.

סיי איהם, סיי די איניציאַטאָרען פונ'ם פוטש — 5, 7 פערזאָן — דראָהען שווערע שטראָפען. 30 אָפיצירען וועלען דיסציפּלינאַר בעשטראָפט ווע-רען, און וועלען ווערען דערווייטערט פונ'ם מיליר-טער.

מאסקווע, 10 (ספ. טעל.)

„פראַוודאַ" האַלט דעם קאָוונער אַטענטאַט פאַר אַ „ביי-ער פּערפּולקומונג פון ראָזענבערג און זיינע חברים אַרויסטריטען אין דעם זין פון זייער פּער-אַריע וועגען דייטשלאַנדס רעכט אויף די מנדאַט-טעריטאָריען".

„סאוויעטען—א קאנסערוואטיווע מלוכה"

נאך דער אנערקענונג דורך טשעכיען און רומעניען

פראג, 10 (ספ. טעל.)

„פּראַגער טאג" רעדט אַרום דאָס אַנערקענען סאָ-וויעט-רוסלאַנד דורך טשעכיען און רומעניען און שטעלט פעסט, אז דער דאָזיגער פאַקט קאָן נישט בעטראַכט ווערען אַלס אַ סיורפּריז, ווייל שוין העכ-ער 10 יאָהר ווי דער דאָזיגער ענין איז אַרומ-גערעדט געוואָר'ען. דאָס אָנערקענען איצט די סאָ-וויעטען — שרייבט די צייטונג — איז נאָך מעהר באַטייליך דערמיט, וואָס סאָוויעט-רוסלאַנד האָט זיך פון אַ סאָציאַל-רעוואָלוציאָנערען פאַקטאָר פער-וואַנדעלט דורך איהר פּאָליטיק און צוליב דער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע, אין אַ קאָנסערוואַטיווער מלוכה. וואָס שייך יוגאָסלאַוויען, וועלען דאָס אָב-קניפּען פון איהר בעציהונגען מיט סאָוויעט-רוס-לאַנד פאָרקומען אין משך פון אַ חודש. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אז דערווייל איז די שווער-סטע מניעה דערצו, דאָס, וואָס די דינאַסטיע קאַראַ-זשאָרדזשעוויטשעס איז פערוואַנדט מיט דער אַמאָ-ליגער צאַרישער משפחה.

בנוגע דעם ענין בעסאַראַביע — שרייבט די זעלבע צייטונג — וועט עס דעפיניטיוו ערלעדיגט ווערען באַכ'ן אַריינטרעטען פון די סאָוויעטען אין דער פעלקער-ליגע, אויף וואָס מ'דאַרף זיין רעכטען בעת דער אַקטועלער סעסיע.

פאריז, 10 (ספ. טעל.)

היינט איז אָוועגד אין דאָ געקומען מיט אַנ'-אַפּיציעלען וויזיט דער יוגאָסלאַווישער אויסערן-מיניסטער יעטוויטש.

„לע זשורנאל" פערבינדט דעם דאָזיגען וויזיט מיט דער פראַגע פון אָנקניפּען נעהנטערע בעצי-הונגען צווישען פראַנקרייך, דער קליינער אַנטאַנט און די סאָוויעטען.

בוקאַרעשט, 10 (ספ. טעל.)

די ראַדאָר-אַגענטור איז מודיע, אז צווישען ליטווינאָוו'ן און טיטולעסקו איז פאָרגעקומען אַנ'-אויסטויש פון 2 בריף פון דעם זעלבען אינהאַלט. ביידע צדדים זענען זיך געגענזייטיג מודיע וועגען דעם פערבינדען נאָרמאַלע דיפּלאָמאַטישע בעצי-הונגען צווישען ביידע לענדער און וועגען דעם באַשטימען בעפולמעכטיגטע מיניסטאַרען.

צו דער 3-טער שמערצליכער יאהרצייט פון פערשטארבענעם

עמנואל האמבורסקי ז״ל

קומט היינט, 12 ביי טאג פאר א הזכרה אויפ'ן בית-החיים, צו וועלכער ס'ווערען געבעטען קרובים, פריינד און בעקאנטע.

די טרויערענדע פאמיליע.

נאכ'ן סטאווסקי-אורטייל

דעפעשע פון סטאווסקי'ס מוטער: „ראטעוועט מייז זוהן. ער איז אונשולדיג"

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

דער טעקסט פון אורטייל אויף סטאווסקין איז פאלגענדער:

דאס געריכט געפינט איין, אז אין דער נאכט פון 16. אויפ'ן 17. יוני 1933, האט סטאווסקי זיך באטייליגט אין אויספיהרען דעם מארד איבער ארלאזאראוו'ן דורך באפאלגען, ווארטען, אפשטעלען און ווענדען די ליכט פון עלעקטרישען לעמפעל. סטאווסקי האט זיך אויך באטייליגט אין אויספיהרען דעם פערברעכען און ווערט דערום אין הסכם מיט'ן געזעץ פער'משפט צום טויט.

בנוגע דעם צווייטען אנגעקלאגטען, ראזענבלאט, האט נישט דאס געריכט קיין גענוגע בעווייזען און ער ווערט פרייגעשפראכען.

די ענטשעדיגונג, האט דאס געריכט נישט צוגעשפראכען.

דער פערטיידיגער סעמיועל האט אנגעזאגט אן אפעלאציע.

* * *

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

באלד נאכ'ן פערעפענטליכען דעם פסק־דין, האט „הסתדרות", רעוויזיאניסטען און הרב קוק ארויסגעלאזען אויפרופען, זיך צו פערהאלטען רוהיג און אויסצומיידען עקסצעסען. די רוהה ווע"ט געהיט דורך גרעסערע פאליציי־פאטרולען. צו קיין אינצידענטען איז נישט געקומען. א חוץ אין איין ארט איז געקומען צו א קלייבעם צוזאמענשטויס צווישען „הסתדרות" און רעוויזיאניסטען. קיין פער־וואונדעטע איז נישט געווען.

ראזענבלאט איז גלייך נאך דער בעפרייאונג אוועק קיין כפר־סבא, כדי אויסצומיידען דעמאנ־סטראציעס.

די רעוויזיאניסטישע צייטונג „הירדן" האט בע־קומען א ווארנונג, נישט צו פערעפענטליכען קיין העץ־ארטיקלען, אין געגענפאל, וועט זי געדראהט פערמאכט צו ווערען.

* * *

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

סטאווסקי האט בעקומען בעגריסונגען פון זשא באטינסקין, ברית טרומפעלדאר, סעמיועלן און פון ראזענבלאטען.

* * *

פאריז, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

זשאבאטינסקי האט דערהאלטען פון סטאוו־סקי'ס מוטער א טעלעגראמע: „ראטעוועט מיין זוהן, ער איז אומשולדיג"!

* * *

ניו־יארק, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

דזשה פינסקי האט ערקלערט, אז דער אורטייל איז א גערעכטער, ס'זענען דא גענוגענדע בעווייזען אין סטאווסקיס שולד. די רעוויזיאניסטען האבען מיט זייער פראפאגאנדע מעגליך געמאכט דאס אויספיהרען דעם מארד.

* * *

ירושלים, 10 (ספ. טעל.)

דער טויט־אורטייל אויף סטאווסקין איז א־רויסגעגעבן געווארן באר דורך דריי ריכטער; דאגעגען דער פירטער ריכטער האט געשטימט פאר דער בעפרייאונג פון סטאווסקי. עס איז אנצונעה־מען, אז די דריי ריכטער זענען די צוויי ענגלענ־דער און דער אראבער. דער פירטער ריכטער איז דער יוד וואלערא. אדוואקאט סעמיועל האט אנ־געגעבן אן אפעלאציע, וועלכע וועט פארקומען וואהרשיינליך אין פערלויף פון 3 חדשים. די אפע־לאציע וועט בעטראכט ווערען אין ירושלים אין „בית המשפט העליון" (דאס העכסטע געריכט). צו וועלכען עס געהערט אויך דער יודישער ריכ־טער גד פרומקין.

* * *

די רעוויזיאניסטישע ארגאניזאציע אין פוילען ארגאניזירט היינטיגע וואך א גרויסע אקציע צו פערטיידיגען סטאווסקי. א רייה יודישע גרופירונגען טרעטען צו צו דער אקציע.

רייכסבאנק-פרעזעס שאכט
האט געוואלט דעמיסיאנירען צוליב יודען

פאריז, (ספ. טעל.)

„לע קאפיטאל" ברענגט אנ'ארטיקעל, אין וועלכען די צייטונג גיט איבער א כלומרשט אוי־טענטיש נעשפרעך, וואס איז פארגעקומען צווישען פרעזעס פון דער רייכסבאנק ד"ר שאכט און קאנצ־לער היטלער.

ד"ר שאכט האט אויפמערקזאם געמאכט היט־לערן אויף די עקאנאמישע שוועריגקייטען פון דייטשלאנד, וואס איז ענטשטאנען צוליב דער אקציע פון די יודישע באנקירען.

קאנצלער היטלער זאל זיך האבען אויסגע־דריקט, אז די דייטשע אויסלענדישע אמבאסאדעס האבען בעקומען א בעפעהל אויפצוהאלטען די בעסטע בעציהונגען מיט די יודישע באנקירען.

— איבריגענס — האט ווייטער היטלער ער־קלערט — שטימען נישט די קלאנגען וועגען אנ־טיסעמיטישען קורס אין דייטשלאנד מיט דער ווירקליכקייט; אין געגענטייל, אין דער לעצטער צייט ווערט די דייטשע רעגירונג אטאקירט מצד די עקסטע אנטיסעמיטישע דייטשע צייטונגען, ווי, למשל, „דער שטירמער", וועלכער שוינט נישט אפילו זיין, היטלערס, פערזאן פאר די גינסטיגע שטעלונג פון דער רעגירונג לגבי די יודען.

קאנצלער היטלער האט דעריבער נישט אנ־גענומען שאכט'ס דימיסיע, האלטנדיג, אז די פליכט פון יעדען דייטשען בירגער, איז, אויסהאלטען אויף דער וואך, ביז ער ווערט אפגערופען דורך דער געהעריגער מאכט, ווייל אין געגענפאל דראהט איהם א קאנצענטראציע־לאגער.

ארום רבנים-בעזוך ביים קארדינאל קאקאווסקי

ווארשא, 10 (טעלעפאניש)

דער בעזוך פון דער רבנים־דעלעגאציע ביים קארדינאל ד"ר קאקאווסקי וועגען די געשעהענישען און דער ענטפער פון קארדינאל ווערט נאך אלץ פיל ארומגערעדט. עס געהען ארום קלאנגען, אז דער מיטגליד פון ראט פון דער „אגודת־הרבנים" דעפ. הרב לעווין גיט זיך א אין דימיסיע אלס פראטעסט געגען דעם בעזוך. — עס זאל אויך בעקומען דימיסיע דער סעקרעטאר פון דער „אגודת הרבנים" ד"ר לאנגלעבען פארן איינארדנען דעם בעזוך. — דער „קור. ווארש." איז היינט ארויס־געטרעטען מיט א לייט־ארטיקעל, דער סענ. קאס־קאווסקי, וועלכער שרייבט, אז ער איז געגען דעם „אנטיסעמיטיזם פון די געשלעגען, וועלכע ענדי־גען זיך זאגאר מיט רופען די פאגאטאוויע" (די ווערטער פון „קור. ווארש."). אבער ער האלט, אז יודען גרייפען אן די עטיק פון קריסטענטום און שטעלען זיך געגען דעם פוילישען נאציאנאליזם. דאס ארטיקעל ענדיגט זיך מיט די ווערטער: „מען דארף עפעס טון, כדי צו פערבעסערן די בע־ציהונגען, אויב מיר ווילען נישט, אז זייער עציב־דונגס־פארם זאל נישט שעדיגען דאס לעבען אין לאנד".

א רייה פוילישע צייטונגען דערצעהלען סתם בבא־מעשיות וועגען דאזיגען בעזוך.

געשלעג צווישן „לעגיאן מלאדיך" און „ענדעקעס"

פון לעמבערג מעלדעט מען:

פרייטאג אין אווענד, בעת א פערזאמלונג, וואס איז איינגעארדענט געווארען אין אוניווער־זיטעט דורכ'ן „לעגיא מלאדיך", איז געקומען צו א געשלעג צווישען די מיטגלידער פון „לעגיאן" מיט דער ענדעקישער יוגענד.

דאס געשלעג האט אנגענומען גאנץ שארפע פארמען און דערביי האט מען צובראכען שטוהלען און אויסגעהאקט אויגען.

די געשעהענישען זענען ליקווידירט געווארען דורך דער אוניווערזיטעטס־מאכט.

דער קעניג פון איראק
זאל קומען קיין ווארשא

ווארשא, 10 (ספ. טעל.)

אין די דיפלאמאטישע קרייזען האט זיך געבי־טען פערשפרייט א קלאנג, אז אין עפליכע וואכען ארום קומט קיין ווארשא דער קעניג פון איראק — עלי.

דער קעניג עלי מאכט איצט א רייזע איבער אייראפא; ער האט שוין איצט בעזוכט פראנקרייך און ענגלאנד, און נאך בעלגיען, און בערלין, זאל ער קומען קיין ווארשא.

אויסערארדענטליכער בעלגי-שער אמבאסאדאר
איז נעכטען געקומען קיין ווארשא

ווארשא, 10 (טעלעפאניש)

היינט 5 מיט 45 נ. מ: איז דא אנגעקומען דער אויסערארדענטליכער אמבאסאדאר פון בעל־גיען, בכדי צו מעלדען דעם מלוכה־פרעזידענט וועגען דעם טויט פונם קעניג אלבערט דעם ערש־טען און וועגען דעם ארויפגיין אויפן טראן פונם קעניג לעאפאלד דעם דריטען — דער בירגער־מייסטער פון בריסעל ה' מאקס אין דער בעגלייטונג פונם גענעראל באראן וואהיס א. א. הויכע בעלגישע בעאמטע.

פייערונג פון דער „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא"

ווארשא, 10 (טעלעפאניש)

ביי דער אנוועזענהייט פונ'ם מלוכה־פרע־זידענט, פרעמיער קאזלאווסקי און הויכע מלוכה־בעאמטע איז היינט פארגעקומען די 10־יאהריגע יובל־פייערונג פון דער „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא. עס איז פארגעקומען דאס חנוכת הבית פון דעם באנק־בנין אויף על. יעראזאלימסקיע און די ענטהילונג פונ'ם גדענק־טאוועל.

25-יאהריגע פייערונג
זינט עס איז ענטשטאנען
די „זארזשעוויע"

ווארשא, 10 (טעלעפאניש) היינט, צו דעם 25־טען יאהרטאג פון זינט ווען עס איז ענטשטא־נען די אומאפהענגיגקייטס־בעוועגונג „זארזשעוויע", דעם געהיימען סקויטינג און פון די פוילישע שיסער־דרוזשינעס זענען אין ווארשא פארגעקומען א רייה פייערליכקייטען, אין וועלכע עס האט זיך אויך באטייליגט דער מלוכה־פרעזידענט און דער מארשאל פילסודסקי, און א גרויסע אקאדעמיע אין שטאט־ראט־זאל.

ארעסטירט דעם פרעזעס
פון דער יודישער גמינע אין סולעיאוו

(2) אין דעם לאדזער אויספארשונגס־אמט איז עהערנעכטען איינגעפלאסען א מעלדונג, אז אין סולעיאוו איז ארעסטירט געווארען דער פרעזעס פון דער דארטיגער יודישער גמינע, שמעון פשעטיצקי, און אז ער איז ארייגעזעצט געווארען אין דער פעטריקאווער טורמע.

די פעראָרדנונג איהם צו ארעסטירען האט ארויסגעגעבען דער אויספארשונגס־ריכטער ביים פעטריקאווער קרייז געריכט, אין שייכות מיט דער אויספארשונג, וואס איז געגען איהם געפיהרט גע־ווארען.

די פרטים פון דער אויספארשונג ווערען דערווייל געהאלטען בסוד.

דער ארעסט האט געמאכט א שטארקען רושם.

לאנד-צוזאמענפאהר פון „טאז" איז פוילען

ווארשא, 10 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

אינם אייגענעם בנין, אויף גענשא 51, איז געעפענט געווארען דער לאנד־צוזאמענפאהר פון דער געזעלשאפט „טאז". עס זענען געקומען איבער 100 דעלעגאטען און א סך געסט פון גאנץ פוי־לען. בעגריסונגס־דעפעשען זענען אנגעקומען: פון דער געז. „אזע", פון ד"ר שטראוס (בערלין) און פון א רייה אינסטיטוציעס אין לאנד און אויסלאנד.

פאר'ן צוזאמענפאהר איז פארגעקומען א זיצונג פונם שפיטאל־קאמיטעט ביי „טאז". נאך די רעדעס פון די דאקטוירים: גרשון לעווין (ווארשא), ל. שיפמאן (לאדז) און אנדערע, וועלכע האבען אנגעוויזען אויפן קאטאסטראפאלען מצב פונם יודי־שען שפיטאל־וועזען אין פוילען, איז אויסגעוועהלט געווארען א ספעציעלע קאמיסיע, וואס וועט זיך פערנעהמען מיט דער דאזיגער פראגע.

האלב 6 פארנאכט איז דער צוזאמענפאהר געעפענט געווארען דורך ד"ר גרשון לעווין. ער האט אנגעוויזען, אז זינט דעם לעצטען „טאז"־צו־זאמענפאהר, וועלכער איז פארגעקומען מיט 4 יאהר צוריק, האט זיך אינם יודישען לעבען אין פוילען א סך געענדערט; די לאגע איז געווארען ערגער, דער געזונד־צושטאנד ביי דער יודישער בעפעלקערונג — א שווערערער און בפרט איצט קומט פאר דער צוזאמענפאהר אין אויסערסט־שווערע בעדינגונגען פאר די יודען אין פוילען.

דעם רעפעראט וועגען טעטיגקייט און אויפ־גאבען פון „טאז" האט געהאלטען ד"ר ל. וואול־מאן.

עס האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיס־קוסיע, אין וועלכער עס האבען זיך באטייליגט א רייה דעלעגאטען.

אין אווענד איז אין דאקטוירים־סעראיין פארגעקומען א ראוט.

* * *

זונטאג א גאנצען טאג זענען געפיהרט גע־ווארען די דעבאטען. עס זענען בעטראכט געווא־רען א רייה וויכטיגע פראגען וועגען דער „טאז"־ארבייט און עס זענען אנגענומען געווארען רעזא־לוציעס.

שפעט אין אווענד איז דער צוזאמענפאהר געשלאסען געווארען.

Dr. med.
Haltrecht
צוריקגעקעהרט
ספעציאל־ארצט פאר הוים־און געשלעכטס־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און; פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בײטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

פאר גאלד,
בריליאנטען
בּיזשוטעריע
און לאמבארד־קוויטען
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט,
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
אונבעמיטעלטע־ לעטשניצע־פרייזען

ראטעוועט אייער געזונד!
קראנקע אויף רופטורען (בראך־קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים בראך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא־פעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.
פעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען, אויף זשילאסעם.
— גומי־זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל־ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף.
(אין נגערוש אויף טלאמאצקע № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

די זאך, ווייזט אויס, לוינט זיך

צוריק מיט א יאהר האט וועגען דעם קיינעם נישט געחלומ'ט

מצד לייטענדע רעגירונגס־שטעלען איז אויפגעקלערט געווארען, אז דער פארשטעהענדיגער וויזיט פון דייטשען פראפאגאנדע־מיניסטער געבעלס קיין פוילען טראגט נישט קיין אפיציעלען כאראקטער, אבער נישט קוקענדיג דערויף, אינטערעסירט מען זיך אין די אפיציעלע קרייזען זעהר שטארק מיט'ן וויזיט: עס האנדעלט זיך דא וועגען א פארשטעהער פון דער רעגירונג מיט וועלכער מען האט געשלאסען א נישט־אנגריפס־אפמאך. ביז איצט איז נישט בעוואוסט, לויט וועמענס איניציאטיווע און אויף וועמענס איינלאדונג געבעלס קומט קיין פוילען. עס איז בלויז בעוואוסט, אז דער פלאן איז אויסגעארבייט געווארען לויט'ן הסכם פון דער פוילישער אינטעלעקטועלער אוניע, וואס דער פרעזעס איהרער איז פראפ. טאדעאוש זשעלינסקי, א מיטגליד פון דער פוילישער ליטעראטור־אקאדעמיע. ווען מען האט דעם פראפעסאר געפרעגט וועגען פארשטעהענדיגען וויזיט פון געבעלסן, האט ער נישט געלייקענט און האט אפילו גערעדט וועגען א באנקעט לכבוד דעם הויכען גאסט.

הער געבעלס וועט אין ווארשא רעדען וועגען די צילען פון דער נאציאנאל־סאציאליסטישער אידעאלאגיע, און עס פערשטייט זיך, אז ער וועט אויסנוצען זיין רעדנער־קראפט, אבי וואס שענער פארצושטעלען די דאזיגע צילען. נישט אומזיסט איז ער דאך אין דייטשלאנד דער מיניסטער פאר פראפאגאנדע. ווי שיין דער דאזיגער מיניסטער קאן רעדען, דאס ווייסען מיר אויסגעצייכענט. מיר האבען איהם געהערט רעדען נישט איינמאל. נישט איינמאל האט ער גערעדט וועגען יודען. מיר האבען געהערט זיינע רעדעס אין אנהויב פון איצטיגען רעזשים אין דייטשלאנד. טאג־איין טאג־אויס האט געקלונגען אין ראדיא די שטים פון דעם מיניסטער געבעלס, ווען עס זענען געהאלטען געווארען מאוימדיגע דרשות אויף יודי'שען אדרעס, און עס האט זיך געדאכט, אז נאך אזא מין רעדע וועט דער המון אוועק מיט האק און פויסט און ערפילען די לאזונגען, וועלכע געבעלס האט ארויסגעזאגט אין זיין רעדע אויפ'ן אדרעס פון די יודען. מיר האבען געהערט רעדען געבעלסן אין די טעג פאר דעם ערשטען אפריל פון פערגאנגענעם יאהר, ווען עס האט זיך געדאכט, אז נאך יעדער ווארט, וואס איז געווען פול מיט גיפט אויפ'ן אדרעס פון די יודען, וועט זיך דער המון אויפהויבען און אנריכטען גרויזאמען און וויסטען פאגראם איבער די יודען אין דייטשלאנד. מיר האבען דעם דאזיגען מיניסטער געהערט ערשט נישט לאנג צוריק ווען ער האט ווידער אנגעהויבען צו רעדען וועגען יודען. איהם, געבעלסן, איז נישט געפעלען געווארען, וואס די יודען אין דייטשלאנד האבען זיך אפשר אויף א ווייל בערוהיגט. און ער האט זיי געגעבען צו וויסען, אזוי זייער רוהיגקייט האט נישט קיין שום גרונד און בערעכטיגונג: מען לאזט פון די יודען אין דייטשלאנד נישט אראפ די אויגען און מען איז גרייט צו יעדער מינוט מיט זיי צו מאכען חשבונות און אנווייזען זיי דאס ריכטיגע ארט, וואס זיי פערנעהמען אין דאזיגען פון גאט אויסדערוויילטען און געבענשטען לאנד. מיר האבען אויך געלייענט, ווי באלד נאך די רעדעס פון דעם פראפאגאנדע־מיניסטער האבען עטליכע ריטער פון דעם געהויבענעם און פון גאט געבענשטען לאנד געצויגען קאנסעקווענצען און האבען פאר די יודען איינגעארדענט די ספעקטאקלען, וועלכע געבעלס האט פאראויסגעזעהען און פאראויסגעזאגט. מיר האבען נישט איינמאל מיט שרעק ערווארט די דירעקטע פאלגען פון געבעלסעס רעדעס, רעכענענדיג אויף זיכער, אז אזא מין רעדען וועגען יודען מוז ברענגען דעם געהעריגען אויסדרוק פון דירעקטע און אפענע פאגראמען.

געבעלס קומט איצט קיין פוילען און אין ווארשא און אין קראקא וועט ער רעדען וועגען די צילען פון נאציאנאלען סאציאליזם. צי איז עס נישט איבעריג צו רעדען וועגען דעם? צי זענען די צילען צו ווייניג בעקאנט, צי קאן מען זי נישט אין דער גאנצער וועלט, צי האט נישט וועגען זיי מיט דער גאנצער איבערצייגונג געשריבען היטלער אין זיין קלאסישען בוך „מיין קאמפף", וואס ווערט בעטראכט פאר דער עוואנגעליע פון דריטען רייך? דארט ווערט גערעדט אויך וועגען פוילען, און די געהעריגע דייטלעך לייזען אויך נישט פון צו גרויסער הארציגקייט.

צו וואס אלזא קומט געבעלס קיין פוילען? וואס איז דער ציל פון זיין רייזע קיין ווארשא און קראקא און גרונדזיאנדז? עס ווייזט אויס, אז די זאך לוינט איהם. און ווירקליך, יעדער וועט מוזען אנערקענען, אז אויב עס קומט צו שטאנד א רייזע פון באהעמטסטען מיטארבייטער היטלערס און די רייזע וועט נאך בעגלייט ווערען מיט א פארלעזונג אין צוויי־דריי שטעט אין פוילען, וועט דאס בעדייטען א גרויסען ערפאלג פון היטלעריזם אין אויסלאנד. ווייל ביז איצט זענען מיר נישט געוואוינט געווען צו ריזיגע ערפאלגען פון היטלערן און זיינע באהעמטסטע פריינד אין אויסלאנד, וועגען זייערע אויסלענדישע רייזע־סוקצעסען האבען מיר געוואוסט בלויז מכוח דעם וויזיט פון גערינגן אויפ'ן באלקאן און מכוח דער געהיימער רייזע פון פריקן אין פאלעסטינע. און עס האלט גארנישט דערביי, אז אין דער באהעמטסטער צייט זאל עמיצער פון די נאציאנאלסאציאליסטישע גאונים ארויסקומען קיין פאריז אין אוניווערזיטעט און בעגליקען די דארטיגע פראפעסארען און סטודענטען מיט דעם ליכט פון זייער וויסען און שכל. גערינג האט דאך געוואלט אראפפאלען קיין טערקיי, נאר פון דארט האט מען איהם געגעבען א העפליכען, אבער קאטעגארישען אפזאג. און גערינג האט געמוזט דאס בעהמען צו קענטעניש, ווייל טערקיי איז נישט מינכען אדער דרעזדען.

געבעלס קומט אבער דאך צו פאהרען קיין פוילען און וועט האלטען פארלעזונגען אין ווארשא און אין קראקא און אין גרודזיאנדז. ווען עמיצער וואלט מיט א יאהר צוריק עפעס עהנליכעס פאראויסגעזאגט, וואלט מען איהם זיכער אויסגעלאכט, מיט א יאהר צוריק האט א א פארשטעהער פון רעגירונגס־לאגער פון פוילען, איינער פון די אנגעזעהענסטע, רעד. סטפיטשינסקי ערקלערט אין א געשפרעך מיט א יודישען זשורנאליסט, אז די פראפאגאנדע פון היטלעריזם אין פוילען איז אן אנטימלוכה'שע ארביים, וועלכע האט דעם ציל צו עפענען פאר דייטשלאנד דעם וועג אין די איבעריכע געביטען פון פוילען. און סטפיטשינסקי האט דאך דעמאלט נישט געהאט אין זין אפילו דעם אריגינעלען היטלעריזם, נאר דעם ענדעקישען, נאכגעמאכטען היטלעריזם, וועגען דעם, אז עס זאל איינגעשטעלט ווערען אזוי גיך א באהעמטער קאנטאקט מיט דעם אמת'ן, מיט דעם אריגינעלען היטלעריזם — וועגען דעם האט זיך דאך דעמאלט קיינעם נישט געחלומט.

פאולא וואליש אין טורמע

די פרוי פון הינגעריכטעטען העלד פון דער ווינער רעוואלוציע

דער פראנצויזישער סאציאליסטישער דעפוטאט זשאן לאנגע ווידמעט אין דער צייטונג „פאפולער" א ספעציעלען ארטיקעל דער פרוי פון אויפגעהאנגענעם בירגערמייסטער פון דער עסטרייכישער שטאט ברוק קאלאמאן וואליש. וואליש איז, ווי בעקאנט, געוועזן איינער פון די העלדישסטע אנפיהרער פון דעם ארבייטער אויפשטאנד אין עסטרייך. פאר איהר טעטיגקייט צוזאמען מיט איהר מאן זיצט איצט די פרוי אפ א שטראף פון א יאהר טורמע. דער מחבר פונם ארטיקעל, דער פראנצויזישער סאציאליסטישער דעפוטאט זשאן לאנגע, שרייבט:

צי קאן מען זיך פארשטעלען א מעהר נידערטרעכטיגע זאך, ווי די בעהאנדלונג פון דער פרוי פון אונזער העלד און מארטירער קאלאמאן וואליש?

פאולא וואליש איז געוועזן די ווירדיגע בעגלייטערין פון א שרעקלאזען קעמפער. זי האט זיך בעקענט מיט איהם אין אנהויב פון וועלט־קריג אין מארבארד, די שטאט, וועלכע האט דעמאלט געהערט צו אונגארן און איצט צו יוגאסלאוויען. ער איז געוועזן א באהן־ארבייטער. זי איז געהאט געקומען קיין עסטרייך, כדי אנצונעהמען דעם פאסטען פון א גובערנאנטקע ביי א רייכער אונגארישער פאמיליע פון דער שטאט.

זיי האבען זיך בעקענט אין באלד, ווי ער איז צוריקגעקומען פון פראנט. האבען זיי חתונה געהאט. באלד איז זי געווארען זיין בעגלייטערין אין זיין קאמפס־וועג, זיין מיטקעמפערין און אין אלע זיינע קאמפען איז זי געשטאנען לעבען איהם. אינאיינעם האבען זיי דורכגעמאכט די אונגארישע רעוואלוציע.

ווען בודאפעשט איז געווארען בעזיגט און ווען עס האט אנגעהויבען הערשען דער ווייסער טעראר, זענען זיי געפאהרען קיין מארבורג, וואס האט שוין דעמאלט געהערט צו יוגאסלאוויען. וואס איז דעמאלט געווען קאלאמאן? פינקט, ווי ביי יעדען אנדערען רעזשים איז ער אויך אין יוגאסלאוויע געוועזן דערזעלבער סאציאליסטישער פראפאגאנדיסט, ווי אומעטום פריהער.

אז דאס איז נישט געפעלען געווארען די נייע הערשער פונם לאנד, מ'האט איהם ארויסגעשיקט און צוזאמען מיט זיין פרוי איז ער געפאהרען קיין עסטרייך. קורץ דערנאך געפינען מיר איהם אין די ערשטע רייען פון די סאציאל־דעמאקראטישע קעמפער. די עסטרייכישע פארטיי האט איהם געשיקט קיין ברוק, דעם צענטער פון דעם מעטאל־און בערג־ארבייטער, וועלכע וואליש האט ארגאניזירט, ער האט ארגאניזירט די פראפעסיאנעלע פעראיינען און געגרינדעט דעם שוצבונד.

ער איז געוועהלט געווארען אלס דעפוטאט פון עסטרייכישען בונדעס־ראט. ווי אזוי וואליש האט צוזאמען מיט דעם עסטרייכישען שוצבונד געקעמפט און ווי אזוי ער איז אויפגעהאנגען געווארען דורך די הענקערס פון דאלפוס־רעזשים — איז בעקאנט.

אבער מיט דער הינריכטונג פון וואליש'ן האט מען זיך נישט בעגניגענט, די ריכטער האבען זיך גענומען אויך צו דער שוצלאזער פרוי. דער פראקוראר האט געפאדערט פאר איהר 10 יאהר טורמע, בלויז דערפאר, ווייל זי האט פאר די סאלדאטען פון שוצבונד געבראכט ברויט און טיי אין טורמע אריין.

די ריכטער האבען איהר פערורטיילט אויף א יאהר טורמע און זי געפינט זיך איצט אין דער טורמע פון לעאבען, וואוהין עס איז געפאהרען די פרוי נאאמי מיטשיסאן פון ענגלאנד, כדי איהר איבערצוגעבען די גרוסען פון די ענגלישע ארבייטער און איהר מיטצוטיילען, ווי שטארק דער פראלעטאריאט פון דער גאנצער וועלט היט אפ מיט כבוד דעם אנדענק פון העלד קאלאמאן וואליש.

אינאיינעם מיט דער הבר'טע מיטשיסאן ערקלערען מיר, אז דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער־קלאס און בעזונדערס די ארבייטער פון יענע לענדער, וואו עס הערשט ביז איצט, נישט קוקענדיג אויף אלעמדינג, די דעמאקראטישע פרייהייט, אז מיר וועלען אזא מין מצב לאנג נישט קאנען דולדען. עס איז נויטיג, אז דאס אויסערן־מיניסטעריום פון וויען זאל פערשטעהן, אז דאס ווייטער־דיגע האלטען אין טורמע פון דער פרוי פאולא וואליש וועט מוזען ארויסרופען די עמפערונג פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

„וואנדערוועלדע איז א יוד"

פאשיסטישע השפעות אין בעלגיען

זינט עס האבען זיך אנגעהויבען די גזירות אין דייטשלאנד, זענען אריין קיין בעלגיען א היפשע צאהל יודיש־דייטשע פליטים. אמת, לויט דער אפיציעלער סטאטיסטיק פון ספעציעלען עמיגראציע־קאמיסאר מאקדאנאלד געפינען זיך אין בעלגיען בסך־הכל 2 טויזענד דייטשע פליטים, אבער ערשטענס קאנצענטרירען זיך די יודען געוועהנליך אין די גרויסע שטעט (בפרט אנטווערפען) און אפילו אין צענטער פון שטאט, אזוי אז ס'בעקומט זיך דער איינדרוק פון א גרעסערער צאהל — און א חוץ דעם, גיי רייד מיט פאשיסטען וועגען אפיציעלער סטאטיסטיק! דער ארגאן פון „נאציאנאלען לעגיאן" — הייסען הייסט ער „שטורעמלויף" און גייט ארויס איין וואך אויף פראנצויזיש און איין וואך אויף פלעמיש, בכדי די עפענטליכע מיינונג פון גאנצען לאנד זאל זיין גוט אינפארמירט — האט אפילו שוין „דערוויזען", אז דער בעלגישער דעפוטאט עמיל וואנדערוועלדע, פארזיצער פון צווייטען אינטערנאציאנאל איז א יוד, און אז זיין אמת'ער נאמען איז עפשטיין!

דא נישט לאנג איז פארגעקומען אן אינטערעסאנטער פראצעס געגען אט דעם „שטורעמלויף". דעם 5־טען יאנואר איז אין דעם דאזיגען בלעטעל געדרוקט געווארען אן ארטיקעל אונטער דעם קעפעל „די יודישע אינוואזיע אין אנטווערפען" מיט אן אונטערקעפעל „די אמת'ע שולדיגע". די אמת'ע שולדיגע, אזוי איז דארטען געשטאנען, דאס זענען די סאציאליסטישע לאוניקעס מיטן בירגערמייסטער הויסמאנס בראש, וועלכע האבען גענומען ביי די יודישע עמיגראנטען צו צעהן און צוואנציג טויזענד פראנק פאר דער נאטוראליזאציע.

די בעטראפענע האבען זיך געפילט שטארק געקרענקט אין זייער כבוד דורך דער דאזיגער אינסינואציע און אריינגעטראגען אן אנקלאג קעגען די ארויסגעבער פון דער צייטונג. אין געריכט האט דער אדוואקאט פון די סאציאליסטישע לאוניקעס אנגעוויזען, אז דער דערמאנטער ארטיקעל האט געפרובט דיסקרעדיטירען די שטאט־לאוניקעס און אחוץ דעם געשעדיגט זייער נאמען, ווייל די היטלעריסטישע פרעסע האט איבערגעכאפט דעם דאזיגען ארטיקעל און אז דער „פעלקישער בעאבאכטער" האט געשריבען, אז בעלגישע סאציאלדעמאקראטישע דעפוטאטען האבען זיך אויף א שענדליכען אופן געלאזט „אונטערקויפען לטובת די שמוציגע יודען". דער גאנצער ענין האט ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג און אפילו אין אנטווערפען ארויסגערופען אנטיסעמיטישע מאניפעסטאציעס. דער פערטרעטער פון „שטורעמלויף" האט גע־טענהט, אז דער גאנצער ארטיקעל איז מערניט געווען א קריטיק פון די נאטוראליזאציע־מעטאדען, איז דעריבער געווען איינגאנצען בערעכטיגט. דער פסק־דין אין דעם פראצעס איז דערווייל נאך נישט ארויסגעטראגען געווארען.

ס'איז טאקע בעקאנט, אז דער סאציאליסטישער בירגערמייסטער הויסמאנס בעציהט זיך זעהר גוט צו די פליטים און דא נישט לאנג האט מען אפילו דערציילט, אז ער זאל האבען צוריק אוועק געשיקט אין מיניסטעריום א גאנצע ריי אויסווייזונגען פון אויסלענדער. פאר א „שטורעמלויף" איז נישט איבעריג שווער דערפון צו „דרינגען", אז הויסמאנס האט גענומען געלד פון יודען.

דעם עמיר אבדולאה'ס רייזע קיין לאנדאן

רעוויזיעס ביי די מיטגלידער פון דער אראבישער עקזעקוטיווע אין עבר־הירדן

ירושלים, (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט אן אויפרוף, וועלכען די אראבישע עקזעקוטיווע אין עבר הירדן האט ארויסגעגעבען געגען דער לאנדאנער רייזע פון עמיר אבדולאה, זענען פארגעקומען רעוויזיעס אין די וואוינונגען פון די פיהרענדע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע.

ווי עס ווערט מיטגעטיילט, האט די אראבישע עקזעקוטיווע אין עבר הירדן געשיקט א דע־פעשע צום קאלאניאל־אמט מיט א פראטעסט געגען דעם, וואס דער עמיר פערפאכטעט לאנד צו יודען און ברענגט אזוי ארום אריין דעם ציוניזם קיין עבר הירדן.

לויט בעריכטען אין דער אראבישער פרעסע זאל דער עמיר פארן אפפאהרען קיין לאנדאן, האבען ערקלערט, אז געוויסע קרייזען ווילען איהם בעאיינפלוסען, דאס ער זאל אין לאנדאן אויפנעמען פערהאנדלונגען וועגען פעראייניגען ארץ־ישראל מיט עבר־הירדן, ער אבער, דער עמיר, האלט דעם דאזיגען פארשלאג פאר פריהצייטיג. דער עמיר זאל גלייכצייטיג האבען צוגעגעבען, דאס ער וועט ענטפערן אויף געוויסע פראגען וועגען א"י אויב מען וועט איהם אזעלכע פראגען שטעלען.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנק.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס־שטונדען 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג
כח
11
סיון תרצד
יוני
זון-אויפגאנג 3.15
זון-אונטערגאנג 7.56

די וואיעוואודזטווע האט געמאכט ענדערונגען איז קהלה-ביודזשעט

נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

נעכטען איז אונטערן פארזיץ פון פרעזעס מינצבערג פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג.

נאכ'ן איבערלייענען דעם פראטאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג איז איבערגעלייענט געווארן א קאמוניקאט פון דער סטאראסטווע, לויט וועלכען די וואיעוואודזטווע האט שוין בעשטעטיגט דעם ביודזשעט פון דער קהלה אויפ'ן יאהר 1934. די וואיעוואודזטווע האט אבער געמאכט אינ'ם ביודזשעט פערשידענע ענדערונגען. אזוי איז פערקלענערט געווארן די סומע פון 40 טויזענד זלאטים אויף אויסצאהלטען קראנקע אין אטוואצק אויף 30 טויזענד זלאטים. די סומע פון הילף פאר עמיגראנטען איז פערקלענערט געווארן פון 3 טויזענד אויף צוויי טויזענד זלאטים. די סומע אויף פאטענטען פאר פערארימטע קליינהענדלער און האנדווערקער איז פערקלענערט געווארן אויף א העלפט און אזוי ווייטער.

די קהלה-פערוואלטונג האט בעשלאסען די בעשלוסען פון דער וואיעוואודזטווע בנוגע דעם לאדזער קהלה-בודזשעט אנצוקלאגען אין מיניסטעריום.

פרעזעס מינצבערג איז דעלעגירט געווארן אויף 17 יוני קייןווארשא אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די קהלות. דער צוזאמענפאהר וועט זיך פערנעמען מיט דער רעפארם פון עטאט.

דער ראבינאט האט זיך געווענדעט צו דער קהלה-פערוואלטונג, אז די מנקרים זאלען אויך איבערגענומען ווערען דורך דער קהלה, כדי אריינצוברענגען ארדנונג אין דער כשרות-פראגע. ס'איז בעשלאסען געווארן דעם ענין איבערצוגעבען דער כשרות-קאמיסיע.

די פאדערונגען פון „חסד של אמת" זענען בעשלאסען געווארן איבערצושיקען אין ראבינאט, וועלכער זאל צוזאמען מיט'ן פארזיצער פון דער בית-החיים-קאמיסיע ערלעדיגען די פראגען.

די ישיבה „מחזיקי הדת" האט זיך געווענדעט צו דער קהלה, אז די ישיבה זאל בעקומען א לאקאל אין קהלה-הויז אויף פאמארסקא 19. די פראגע איז אפגעלעגט געווארן.

ס'איז בעשטימט געווארן אן איינמאליגע סובסידיע פון 150 זלאטים פאר „יעאס".

ס'איז דאן אנגענומען געווארן דער קאסע-בעריכט פאר'ן חודש אפריל, וועלכער שליסט זיך מיט דער סומע 318,195 זלאטים.

שטיצענדיג זיך אויף א בעשלוס פון דער קהלה-פערוואלסונג איז בעשלאסען געווארן צו רעאליזירען דעם פלאן פון עפענען נאך א קהלהשע תלמוד-תורה אין צענטער פון שטאט. ס'איז בעשלאסען געווארן אויסצושרייבען א קאנקורס אויף א ענטשפרעכענדען לאקאל. כדי אדורכצופיהרען די ארגאניזיר-ארבייט איז געוועהלט געווארן פאלגענדע קאמיסיע: פרעזעס מינצבערג, וויצע-פרעזעס בערגער און די דאזארעס רוס און פליוואצקי.

ס'איז אויסגעהערט געווארן דאן א בעריכט פון דער קאמיסיע, וועלכע האט זיך פערנומען מיט'ן איבערנעהמען די עופות-שחיטה. נאכ'ן אננעהמען דעם בעריכט איז בעשלאסען געווארן צו פינאליזירען דאס איבערנעהמען פון דער עופות-שחיטה. ס'איז בעפולמעכטיגט געווארן דאס פרעזידיום צו אנגאזשירען א בעאמטען מיט א פענסיע פון 400 זלאטים א חודש, וועלכער וועט ארבייטען סיי ביי דער עופות-שחיטה און סיי ביי דער גסה-שחיטה.

צום סוף פון דער זיצונג איז בעשלאסען געווארן אין די זומער-חדשים צו בעפולמעכטיגען דאס פרעזידיום צו ארבייטען אויף די רעכט פון דער פערוואלטונג און דאן זאל אפגעגעבען ווערען א בעריכט פון דער טעטיגקייט.

גוער אויפ'ן זומערוואוינונג

ס'זוכט ערהאלונג, זאל זיך נישט אליין בעגניגענען מיט דעם וועקסלען די לופט און מיט דעם זונענשיין, נאר דארף אויך זארגען, אז די פערדייאונגס-ארגאנען דורך ענטשפרעכענדע קאסט זאל געקרעפטיגט ווערען.

א לייכט צוצובערייטענדע, גוט-בעקימליכע און געהאלטריכע קאסט גיבען ק-נ-א-ר-ר'ס האבער-פלאקען. רעצעפטען אויף יעדען פאקעט.

פאבאר פון יאהרגאנג 1913

מארגן, דינסטאג, דעם 12 יוני ה. י. 8 אינ-דערפריה דארפען זיך שטעלען צו דער מיליטער איבערזיכט פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1, (פיעטריקאווער 89) די פאבאר-פליכטיגע פון יאר-גאנג 1913, וואס וואוינען אויפן שטח פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

H Ch I J K L Ł M N O

פאר דער פאבאר - קאמיסיע נומער 2-פיעטריקאווער 89) קווער-אפיצינע צווייטער שטאק די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 14 קאמיסאריאט מיט די אנפאנג-אותיות:

K L Ł

די פאבאראווצעס דארפען האבען ביי זיך א פערזענליכען דאקומענט, אדער אנ'אויטענטיש-קייט-שיין מיט א פאטאגראפיע, א רעגיסטראציע-שיין, אנ'אדראטשעניע-קארטע, א שול-שיין און א פאך-בעשטעטיגונג.

לאדזער ראבינאט הייסט זאגען תהילים

אויף דער זיצונג פון ראבינאט פאריגען מאנטאג איז געווארן אנגענומען א בעשלוס, אויפ-צופאדערען די יודישע בעפעלקערונג זיך צו פער-זאמלען אין די שוהלען היינטיגען דינסטאג, ערב ר"ח תמוז צו יום-כפור קטן און גלייכצייטיג צו זאגען תהילים בציבור.

שטרייק אין די ציגעלניעס זאל היינט ליקווידירט ווערען

(א) דער שטרייק אין די היגע ציגעלניעס, וואס ציהט זיך שוין איבער 7 וואכען האט גע-בראכט דערצו, אז עס האט פערפעהלט ציגעל אין שטאט.

די אדמיניסטראטיווע מאכט איז מחמת דעם פעראינטערעסירט, אז דער שטרייק זאל וואס שנעלער ליקווידירט ווערען, אויף היינט איז צו-נויפגערופען געווארן א קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון ביידע צדדים.

עס איז דא א האפנונג, אז דער ענין וועט ערלעדיגט ווערען.

אפטייקן

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: ק. לייגוועבער (פריי הייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואולטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

ווער זענען די וואהרשיינליכע יודישע ראטמענער

אין דער נייער לאדזער האנדווערקער-קאמער

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז פרייטאג געווען דער לעצטער טערמין פון אריינטראגען קאנדידאטען-ליסטעס צו די וואהלען פון די לאדזער האנדווערקער-קאמער.

נישט קוקענדיג אויף די מעהרמאליגע אפעלען וועגען דער קאנסאלידאציע פון די יודישע האנדווערקער איז צו דעם נישט געקומען. ס'וועט אונז נאך אויסקומען וועגען די דאזיגע נישט-אנגענעהמע ענינים צו שרייבען. דערווייל דער-וויסען מיר זיך, אז צו די וואהלען איז אריינגע-טראגען געווארן איין ליסטע. אויף איהר געפינען זיך 6 נעמען פון יודישע האנדווערקער, וועלכע וועלען זיכער זיין ראטמענער, ווייל קיין וואהלען וועלען נישט פארקומען, צוליב דעם, וואס ס'זענען נישט פארהאן קיין קאנקורענץ-ליסטעס. ביידע יודישע צדדים האבען נישט קיין השפעה אויף די נעמען פון די, וועלכע זענען געשטעלט געווארן אויף דער ליסטע, הגם ביידע צדדים זענען מיט די נעמען פון די נייע יודישע ראטמענער אין דער האנדווערקער-קאמער צופרידען. אין דער אריינגעטראגענער קאנדידאטען-ליסטע געפינען זיך פאלגענדע יודען: געוו. וויצע-פרעזידענט קאשימירסקי (שניידער-פאך), האנעמאן (מאלער), דיאמאנט (פליש-בראנזשע), ריושיק (שלאסער), קאלסקי (פריזיער) און א בלאכאזש פון קאליש.

די יודען ווי מיר זעהען האבען נישט בעקומען קיין פערטרעטער אין די גרעסטע יודישע פאכען ווי בעקער און שוסטער. דאס איז פארגעקומען צוליב דער יודישער צוריסענקייט און נישט-סאלידארישקייט. א חוץ די 15 ראטמענער, וועלכע ווערען איצט געוועהלט און פון וועלכע יודען האבען ווי מיר האבן שוין אנגעוויזען 6, וועלען נאך נאמינירט ווערען דורכ'ן מיניסטעריום 10 ראטמענער. לויט'ן אפמאך, וואס איז אין ווארשא בעשלאסען געווארן צווישען דער יודישער און פוילישער האנדווערקער-צענטראלעס וועלען יודען פון די 10 נאמינירטע ראטמענער אין לאדז בעקומען 3.

דער שפיי אויפ'ן מלבוש

און די פערשוואונדענע קעשענע מיט'ן פעקעל לאסען

(וו) אז דער סובקאלעקטאר אברהם רובין (פון 11 ליסטאפאד-גאס 99) איז מיט עטליכע טאג צוריק געגאנגען מיט דער פיעטריקאווער גאס, האט אויף ראג מאלודניאווא עמיצער אויף איהם א שפיי געטאן...

מילא, א שפיי איז א שפיי — מ'איז דאך, ווי זאגט מען עס, אין גלות, און ס'איז נישט קיין נייס אז מען שפייט אויף אונז...

האט רובין זיך, במחילה, איינגעבויגען און זיך אפגעווישט דעם מלבוש — שא-שטיל, ווי נישט געווען... און שוין!

„שוין" איז עס אבער נישט געווען, ווארום ער האט זיך אבער באלד געכאפט, אז ביני לביני, בעת ער האט זיך דעם מלבוש אזוי-צוזאגען „ענטשפיגען" האט זיך עמיצער מרחם געווען אויף זיין הינטערשטער הויזען-טאש, זי אויסגעשניטען, און צוזאמען מיט איהר איז איהם פערשוואונדען א פעקעל מיט לאסען אויף אנ'ערך 1000 זלאטעס.

דעם דאזיגען „שפיי אין קעשענע" איז שוין רובינען שווערער געווען ארפצושלינגען, איז ער צוועק אין דער פאליציי און געמאלדען: טאק אי מאק, אזוי און אזוי...

האט עס איהם, פערשטייט זיך, געהאלפען, ווי א טויטען באנקעס.

און — ער האט געמאכט אויפן גאנצען עסק א דרבנן קריש.

מאכט זיך אבער א מעשה, אז נעכטען בעת ער גייט אזוי ווידער אויף פיעטריקאווער גאס פערטיפט אין די פרנסה-רעיונות, שטעלט איהם אפ עפיס א יונגע פרוי און פערפיהרט מיט איהם א שמועס.

א ווארט פאר א ווארט, און באלד בעט זי איהם, ער זאל איהר טון א טובה און צוהאלטען א פעקעלע, ווייל זי דארף אריינגיין אויף א „כווילעטשקע" אין דער בראמע עפיס פאפראוויען"...

פראשע בארדזא, פאפראוויען איז פאפראוויען!... ער האט גארנישט דאגעגען... הלוואי וואלטען זיך נאר אזוי די מענשען און די צייטען אזוי געלאזט פאפראוויען, ווי א קלייניגקייט לאזט זיך פאפראוויען...

האלט ער דאס קליינע פעקעלע אין האנד, און שטייט און ווארט, אז די פרוי זאל צוריקקומען פון טויער.

ווארט ער אזוי 5 מינוט און 10 מינוט און נאך מעהר. און אז ער זעהט דאס פונם ווארטען וועט גארנישט ארויסקומען, ווענדט ער זיך צום נאהענטען פאליציאנט. עפענט אין זיין אנוועזענ-הייט ס'פעקעלע, און — שטעלט זיך פאר א טשי-קאווע — אינם פעקעלע ליגען אלע זיינע לאסען, וואס מ'האט איהם געהאט צוגע'גנב'עט!

א „מלחמה" צווישען א ווירט מיט א גערער שטיבעל...

אויף נאוואמיעסקא גאס האט אויסגעבראכען א „מלחמה'לע". אין פלוג האט מען געמיינט, אז ס'איז „עפעס אנדערש", אבער שפעטער האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ס'איז נישט געפעהרליך: ס'-שלאגען זיך יודען מיט יודען, בעסער געזאגט: חסידים מיט חסידים.

די מעשה איז אזוי געווען:

אויף נאוואמיעסקא 6 געפינט זיך א גערער שטיבעל, און היות ווי אין דער שטיבעל-בראנזשע אין אויך לעצטענס א שטיקעל קריזיס, איז דאס שטיבעל שולדיג דעם ווירט פון נאוואמיעסקא 6 פאר צוויי קווארטאל דירה-געלד.

פערגאנגענעם שבת איז דער ווירט (אויך א חסידישער יוד) אין בעגלייטונג פון זיינע בנים אריין אין שטיבעל און אין מיטען דאווענען זיך „געוואשען" צום גבאי (אהן במילה ירים...) און צום גבאי'ס זוהן.

אין געווארען א „מלחמה", צוערשט אין געגאנגען אין ווענ אר"ין א שילד, שפעטער האבען געפלאצט עטליכע שויבען און אנדערע קריגס-מכשירים.

דער סוף איז געווען, אז ביידע צדדים האבען זיך נישט געשאנעוועט, אויפ'ן „שלאכט-פעלד" זענען געבליבען: צעריסענע גארטלען, צעטראטענע קאפלען, רויטע נאזטיכלעך און אנדער „געוועהר"...

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג,
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
געהמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25
היינט, מאנטאג, 9 אווענט און אלע טאג גאסטשפילען פון
אלעקסאנדער גראנאך
פרעמיער פון ריינהארד-טעאטער און פון בערלינער שטאדט-טעאטער
צוזאמען מיט העלענא בארקאווסקא
גרויסע פייערליכע פרעמיערע
„די געלע לאטע"
אקטועלע צייט-פיעסע אין 4 אקטען פון ד"ר וואלף, (אויטאר פון „ציאנקאלי"). ספעציעל געשריבען פאר אלעקסאנדער גראנאך.
„די געלע לאטע" איז גיי און אריגינעל אין יעדער הינזיכט, און וועט לאנג, לאנג בלייבען אין זכרון. —:— בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 ביז 2 און פון 5 נאכמ.

אויסערגעוועהנליכע מערדעריי איז נעכטען בייטאָג פאָרגעקומען אין פּאַביאַניץ

א וועבער דערמאָרדעט מיט 6 שאָסען זיין מוהמע. פערוואונדעט שווער איהר טאָכטער מיט דעם מאַן. דערנאָך פיהרט ער אַ קאַמף מיט פּאָליציי. מען מוז וואַרפען אַ טרערען־באָמבע. און לסוף ווערט דער מערדער דערשאָסען

(2) נעכטען בייטאָג, צווישען 1 און 2 א זייגער, איז אין פּאַביאַניץ געשעהן אַ מאָרד־טראַגעדיע, וואָס איז דאַכט זיך די ערשטע פון דעם מין, וואָס איז פּאַסירט געוואָרען אין פּוילען.

געשעהן איז אָט וואָס:

אין פּאַביאַניץ אויף זאַנקאָווא 29 האָט געוואוינט אין איין צימער דער וועבער ראָמאַן טשעפּלאַווסקי.

אין דעמזעלבען הויז, אויפ'ן פּאַרטער אין פראָנט האָט געוואוינט די מוהמע זיינע מאַריא טשעפּלאַווסקא, וועלכע איז געווען די באַלעבאָסטע פונם הויז. צוזאַמען מיט איהר האָט געוואוינט איהר טאָכטער מאַריא מיט איהר מאַן אַנטאָני זאַוואַדזקי.

צווישען טשעפּלאַווסקי'ן און זיין מוהמען האָבען פון אַ לאַנגער צייט אָן פאָרגעקומען מחלוקת'ן, און טשעפּלאַווסקי, וועלכער האָט געהאַט אַ שם אין פּאַביאַניץ אַלס אַ געפעהרליכער סקאַנדאַליסט, האָט זיך אַ וואָרט געגעבען, אַז ער וועט זיך נוקם זיין אין זיין מוהמען.

וכך הווה — נעכטען 1 בייטאָג איז ער פּלוצים אַריין מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד צו זיין מוהמען אין דער דירה. בעת מעשה זענען דאָרט געזעסען ביים טיש מאַריא און אַנטאָני זאַוואַדזקי.

טשעפּלאַווסקי האָט אַריבערגעשפּרונגען די שוועל און נישט אַרויסרעדענדיג אַ וואָרט, 3 מאָל אויסגעשאָסען אויף זאַוואַדזקי'ן, וועלכען ער האָט שווער פערוואונדעט אין קאָפּ און אין דער ברוסט.

אַז זאַוואַדזקי איז אַנידערגעפאַלען אויף דער ערד אַ פאַר'חלש'טער, האָט דער מערדער געווענדעט זיין רעוואָלווער אין דער ריכטונג פון מאַריאַן און אויך אויף איהר 2 מאָל אויסגעשאָסען. זאַוואַדזקי'ן האָבען די קוילען געטראָפען אין דער ברוסט, און זי האָט בעגיסענדיג זיך מיט בלוט אָנגעהויבען צו רופען הילף.

דער מערדער האָט נישט געמאַכט קיין לאַנגע שהיות און מיט אַ בלאָנדזשענדען בליק האָט ער זיך גענומען שיסען אויף זיין מוהמען, וועלכע ער האָט גלייך געטראָפען מיט 4 קוילען.

טראָץ די שווערע וואונדען האָט די מוהמע בעוויזען אַרויסצולויפען אין גאַס און שרייען „פּאָליציי".

ראָמאַן טשעפּלאַווסקי האָט זי נאָכגעיאָגט און ביי דער אָנוועזענהייט פון איבערגעשראָקענע דורכגייער געשאָסען אויף איהר נאָך צוויי מאָל. די אַלטע איז געפאַלען אַ טויטע אויפ'ן אָרט...

נאָכ'ן אַדורכפיהרען זיין רציחה, איז טשעפּלאַווסקי אַרויפגעלאָפען, ווי אַ משוגענער אויפ'ן ערשטען שטאָק און פון פענסטער אַראָפּ נאָך אַריינגעיאָגט 2 קוילען אין דער טויטער מוהמע.

דערנאָך איז ער אַרויסגעלאָפען אויפ'ן דאַך פון וואַנען ער האָט אָנגעהויבען צו שיסען אויף דער פּאָליציי־אָפּטיילונג, וואָס איז בינו לבינו אָנגעקומען מיט'ן פּאָליציי־קאָמענדאַנט באָלעסלאַוו גזשיוואַק בראָש.

אַז פּאָליציי האָט אָנגעהויבען דעם מערדער צו אַטאַקירען פון די דעכער און פון דער גאַס, האָט ער זיך פערשטעקט אויפ'ן בוידעם און פון דאָרט ווייטער געענטפערט מיט שאָסען. דער פּאָליציי־קאָמענדאַנט האָט דאַן בעפוילען אַריינצוּוואַרפען אויפ'ן בוידעם, דורכ'ן בוידעם־פענסטער טרערען־באָמבעס, כדי אַזוי אַרום צו צווינגען דעם מערדער זיך אונטערגעבען.

דאָס דאָזיגע מיטעל האָט געהאָלפען און אַזוי ווי דער מערדער האָט געמוזט „כאַפּען לופט" האָט ער זיך דערנעהנטערט צום פענסטער'ל, און דאָ האָבען איהם בעגעגענט 2 ביקסען־קוילען — אין קאָפּ און ברוסט — פון וועלכע ער איז געפאַלען אַ טויטער...

די 2 טויטע האָט מען פערזיכערט אויפ'ן אָרט, און די שווער־פערוואונדעטע פּאַרפאָלק האָט מען אין אַ גסיסה־צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

עס ווערט געפיהרט אַן אויספאָרשונג.

סעסיע פון צענטראַל־ראַט פון „פּועלי אמוני ישראל" אין לאָדז

נעכטען האָט זיך אין לאָדז אָנגעהויבען די סעסיע פון צענטראַל־ראַט פון „פּועלי אגודת ישראל".

ביים אָנהויב פון דער סעסיע איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען טעלעגראַמען צום מלוכה־פּרעזידענט און צום מאַרשאַל פּילסודסקי. אין די טעלעגראַמען ווערט אויך געבעטען צו בערוהיגען די גרייצטע שטימונג געגען יודען אין לאַנד.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען טעלעגראַפיש צו דער ענגלישער רעגירונג און צום ארץ־ישראל'דיגען הויך־קאָמיסאַר וועגען עפענען די טויערען פון ארץ־ישראל פאַר דער יודישער אימיגראַציע און תיכף צו בעפרייען די מיטגלידער פון די „פּועלי אגודת ישראל", וועלכע זענען אַרעסטירט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קאַמף פאַר שמירת־שבת אין ארץ־ישראל.

א שיסעריי נעבען פּשיגלאָוו

פערוואונדעט געוואָרען א מילנערס אַ זוהן!

(2) דער פּאַסאַזשיר־אויטאָבוס, וואָס גייט אויפ'ן וועג ראַדאָשיצע—פּעטריקאָוו—לאָדז, איז נעכטען לעם דער זומער־וואוינונג פּש גלאָוו קאַליע געוואָרען, און ס'איז געווען נישט צופאָהרען — נישט אַהער און נישט אַהין.

אין אַ פּאָר פּאַסאַזשירען פון לאָדז און דעם שאָפער פון אויטאָבוס פעליקס יורעק אייגעפאַלען צו דינגען אַ טאַקסיבקע ביי דעם מילנער הענריק מאַנטעי.

און אַזוי איז עס געווען — יורעק האָט זיך אויסגעדונגען פאַר 40 זלאָטעס, און ער האָט שוין געזאָלט אָפּפיהרען די פּאַסאַזשירען קיין לאָדז.

אין אָבער פּלוצים געקומען צולויפען דעם מילנערס זוהן הוגאָ מאַנטעי — באשר בכן 40 זל. איז קנאַפּ... ער וויל נאָך...

ווילסט נאָך — טאַ נאַ דיר נאָך! און ס'איז אויסגעבראָכען דערפון אַ געשלעג, בעת וועלכען עס האָבען בעקומען גאָר געהויבענע קלעפּ, סיי דער שאָפער יורעק און סיי דער קאָנדוקטאָר פונ'ם אויטאָבוס יחיאל גאַרפינקעל.

יורעק האָט אָבער נישט געוואָלט פערליידען די עוולה, און ער האָט אַרויסגעכאַפּט זיין רעוואָלווער און געשאָסען אויף הוגאָ מאַנטעי'ען.

דער סוף איז געווען, אַז דער הוגאָ האָט טאַקע געפּאַקט אַ קויל אין דער ברוסט און מ'האָט איהם געמוזט אָפּעריר'ען, און יורעק ווידער איז אַליין אַוועק אין דער פּאָליציי, וואו ער איז פערהאַלטען געוואָרען.

היינט — ערשטער אויפטריט פון אַל. גראַנאַך

אין דער „געלער לאַטע"

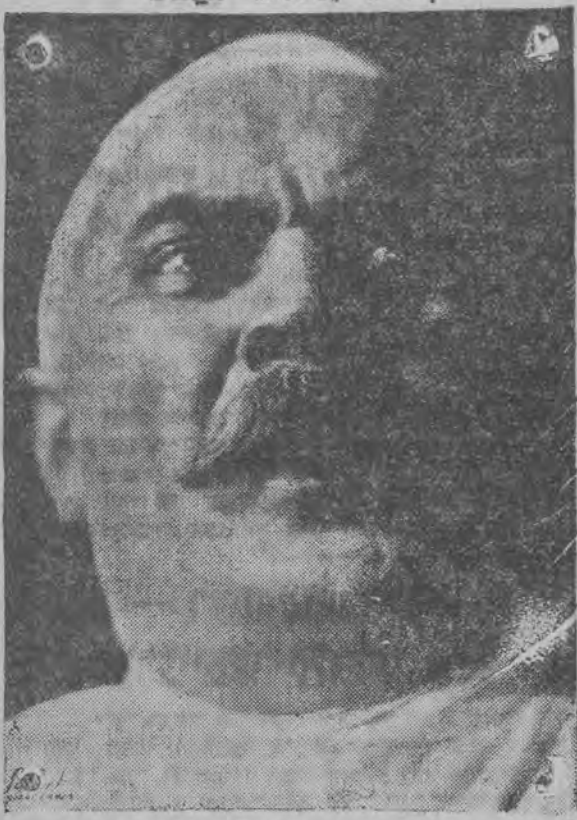

היינט קומט פאָר דער לאַנג־דערוואַרטעטער אויפטריט פון דעם גרויסען יודישען קינסטלער אַלעקסאַנדער גראַנאַך.

פאַר דעם לאָדזער יודישען עולם איז דער נאָמען בעקאַנט סיי פון דער וועלט־פּרעסע סיי פון דער יודישער פּרעסע.

דער היינטיגער אויפטריט זיינער אין יודישען טעאַטער „ראַזמאַיטאָסטשי" איז אַלזאָ אַ וויכטיגע דאַטע אין דער טעאַטער־געשיכטע פון אונזער שטאָט.

זאָל זיין מיט מזל!

איבערגעפאָהרען דורך אויטאָס

(א) די פּאַנאַטאָוויץ־כראָניק האָט נעכטען פערנאָטירט דריי איבערגעפאָהרענע דורך אויטאָס:

אויף ראָג וואָספּולנאַ און זגערזשער איז איבערגעפאָהרען געוואָרען אויף טויט די 5־יאָהריגע העניריקאַ ראַזנער, דעם שולדיגען שאָפער וואַזשניאַקאָווסקי האָט פּאָליציי פערהאַלטען.

אויף בזשעזשינער גאַס, לעם נומער 36 האָט אַן אויטאָ איבערגעפאָהרען און שטאַרק צושעדיגט אַ געוויסען שמואל קושיאַנשיק. פּאַנאַטאָוויץ האָט איהם אָפּגעפיהרט אין אַ שפּיטאָל.

אויף דער סטאַשיץ־גאַס אין רודאַ־פּאַביאַניצקע איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דער 22־יאָהריגער אַדאָלף דאָמאַרסקי, אויך איהם האָט פּאַנאַטאָוויץ אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

צושטעקעוועט מיט א האַק זיין געליבטע

(2) דער 35־יעהריגער וולאַדיסלאַוו טאַלאַדזאַ (פּעטריקאָוו, זאַמקאָווא 23) האָט זיך צוקריגט מיט זיין 40־יעהריגער קאָכאַנקע יוזעפא טאָמאַשעווסקא, און זי צוהאַקט מיט א האַק...

דער שרעקליכער מערדער איז גלייך ענטלאָפען, און פּאָליציי זוכט איהם דורך שטעק־בריף.

יודיש קאַמעראַל־טעאַטער, אַלעע 1־טער מאַי 2.

לעצטע גאַסטשפּילען פון די בעקאַנטע סצענע־ און פילם־אַרטיסטען

יאַנאַס טורקאָוו — און — דיאַנאַ בלומענפעלד

היינט, מאָנטאָג, 9.30 אָוונט פאַרלעצטע פאָרשטעלונג פון „41־טען"

פון 54 גר. ביז 1.50 — צום 28־טען מאָל — די בעליבטע פּיעסע

דער 41־טער

אין 3 אַקטען פון באָריס לאַווורעניעוו. אינסצ.: י. וואַקסמאַן.

מאָרגען, דינסטאָג, 9.30 אָוונט פון 54 גר. ביז 1.50 צום 12־טען מאָל

די סיבה

4 אַקטען (6 בילדער) פון לעאָנאַרד פראַנק, יודיש: יצחק טורקאָוו. אינסצ. א. רעזשי יאַנאַס טורקאָוו

ס'נעמען אנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל לויט א. ב.: בלומענפעלד דיאַנאַ, ביאַלקאָוויטש ישראל, גינסבערג יעקב, ווייגנאַלד שלמה, טורקאָוו יאַנאַס, טופּמאַן ישעיה, טופּמאַן מרים, לערער ראָמאַ, קוזניעצאָוו לייב. ערם. י. ביאַלקאָוויטש. אימפּרעסאַריאָ: ב. קאַנאַס. אינספּיציענט: ש. טופּמאַן

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון טעאַטער.

פרייטאָג, ד. 15 ה. ח. לעצטע פּרעמיערע! די קאָמעדיע די רומענעריך

דער אריער־פאַראַגראַף

ר. איזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

132

— איך מיין, אַז מיט'ן באָיקאָט פון אינטערנאַציאָנאַלען יודענטום, ווערט געשלאָגען די יודישע בעפעלקערונג אין דייטשלאַנד. ערשטענס לעבען דאָך נאָך איצט איבער א האַלב מיליאָן יודען אין דייטשלאַנד, וועלכע מוזען דאָך ווי עס איז לעבען און עקזיסטירען. דער אויסערליכער באָיקאָט געגען דייטשלאַנד פון דרויסען, וועט אין דער ערשטער רייה טרעפען דעם דאָזיגען האַלבען מיליאָן יודען

— דאָס איז נישט קיין מאָטיוו אָפּצווענדען אונזער ווילען צום ריקזיכטסלאָזען באָיקאָט געגען אַלץ וואָס קומט פון דייטשלאַנד. איך האָב שוין בעמערקט, אַז דאָ האַנדעלט זיך נישט אָפּיציעל וועגען די יודען, וועלכע געפינען זיך איצט אין דייטשלאַנד, אויב מ'מוז זיי אַפּילו דאַרפען מקריב זיין, דאַרף מען זיך אויך דערויף נישט אָפּשטעלען, ס'האַנדעלט זיך העכער וואָס די דייטשע פּראַקטיק איז א זעהר אָנשטעקענדער ענין און עס קען זיך אַריבערטראָגען אין אַלע לענדער, קודם כל אין די, אין וועלכע ס'וואוינען קאָמפּאַקטע יודישע מאַסען, ס'איז נישט פערהאַן קיין שום ריקזיכט אין דער פראַגע ווען מ'זאָל אַפּילו דאַרפען רעזיגנירען פון די דייטשע יודען, איבערגעגעבן וועט אַזאַ באָיקאָט מוזען בערעכענען העכער, אַז די פיהרערס אין דייטשלאַנד אַליין זיך בעטען און זאָל זיך מוזן דערציר'ען אַהין אָדער אַהער, אָדער זיי פיהרען ווייטער זייער וועקעלהאַפטע אַרבייט, אָבער וועלען די מאַסען אָפּנאַרען אויף אַנ'אַנדער אופן און נישט זיי שפּייען נאָר מיט יודען־האַס און שנאה

— איהר קענט נישט אונזערע נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען, איך האַלט אז די האַלב מיליאָן יודען זענען טאַקע רעזיקירט און דאָס וואָלט געווען א שאָד

— און וואָס פאַראַ אַנדערע מיטעל האָבען מיר געגען די אויסוואורפען, מיר מוזען דאָך אונטערנעהמען וועלכע ס'איז אַקציע און אזא אַקציע, וואָס זאָל האָבען ערפאָלג, אַז אויך אַנדערע מלוכות זאָלען וויסען, אַז יודען האָבען וועלכע ס'איז קראַפט און מ'קען מיט זיי נישט טון וואָס מען וויל, מיר האָבען נישט קיין אַמבאַסאַדאָרען, קיין קאָנסולען וואָס וואָלטען זיך געקענט אָננעהמען אונזער עוולה, און דעריבער מוזען מיר זיך אַליין העלפען דאָס זיכערסטע און ווירקזאַמסטע מיטעל איז דער ריקזיכטסלאָזער באָיקאָט

— איך האָב אַנ'אַנדער מיינונג וועגען דעם, אָבער איך האָב דאָך אייך שוין געזאָגט, אז איך אַלס נישט־יוד, קען אין דער פראַגע נישט בעהמען קיין שטעלונג, איך רעד נאָר דאָס וואָס מיין שכל דיקטירט מיר

— און מיר קענען זיך דאָ נישט ריכטען נאָר מיט'ן שכל, נאָר אויך מיט געפיהל און דער מורא פאַר עקזיסטענץ און אונטערגאַנג. איך פערשטעה אייך, הער דיכטער, אַז איהר קענט בשום אופן אונז יודען נישט פערשטעהען. ווי איהר וואָלט דאָס נישט געוואָלט. מיר וועלען זיך בשום אופן נישט לאָזען פערניכטען אָהן ווידערשטאַנד, מיר וועלען שוין נישט מעהר געהען ווי שאָף צו דער שחיטה, שוין אין שפּאַניען זענען אונזערע אבות נישט געגאַנגען אויף די שייטער־הויפענס אָהן ווידערשטאַנד, זיי האָבען דאָס געטון אויף אַנ'אַנדער אופן, פאַר זיי איז געווען דאָס איינציגסטע מיטעל, וועלכע האָט זיי געשטאַרקט און געגעבען האָפענונג געווען די רעליגיע און מיט דער דאָזיגער רעליגיע אויף די ליפען האָבען זיי זיך געוואָרפען אין פייער אַריין, איצט אָבער האָבען מיר אַנדערע מיטלען. איך בין נישט פון די בעשיידענע מענשען, איך האָב ליב צו זאָגען דעם אמת און אויב דאָס פאַלט צונויף מיט גרויס־מאַכעריי איז נישט מיין שולד

— איך וויל דערמיט זאָגען האָט רובינאָוו מיט פּאַטאָס ווייטער געזאָגט, אַז מיר יודען האָבען אַ גרויסען, אָדער גאָר דעם גרעסטען אַנטייל אין דער ענטוויקלונג פון דער מענשליכער ציוויליזאַציע, אונזער לאַגע האָט אונז געברענגט אַז מיר זאָלען געהערען צו די פערשפּרייטער פון קולטור אומעטום וואו מיר זענען נאָר געווען, איצט האָבען מיר זיך אויסגעלערנט אַנדערע מעטאָדען פון קאַמף מיט אונזערע ביטערע שונאים. אויב מיר זענען נישט די אַנגענעמע מלוכה, וועגען וועלכע ס'רעדען די אַנטיסעמיטען, זענען מיר אָבער יא אַ מלוכה אונטערוועגס, אַ מלוכה, וועלכע האָט איהרע אינטערעסען און וועלכע האָט איהרע מיטלען אין קאַמף פאַר דער עקזיסטענץ און צוקונפט און מיט די מיטלען וועלען מיר קעמפען, קודם כל וועלען מיר קעמפען מיט אונזער ווירטשאַפטליכער קראַפט, דאָס איז פאַר אונז דערווייל אונזער שטאַרקסטער געווער

— אָבער מיינע הערען, האָט זיך אָנגערופען העלען, וועלכע איז היינט געווען אין אַ גוטער שטימונג, נאָך וואָס נוצט אייך דער דיספּוט, ס'איז קלאָר, אַז מיט'ן איצטיגען דייטשלאַנד דאַרף יעדער אָנשטענדיגער מענש קעמפען מיט אַלע מעגליכע מיטלען, מ'דאַרף נישט איבערקלייבען, אַלץ איז כשר

— איך האָב פריהער אויס בעטאָנט, אַז מיר ווילען נישט און האָבען נישט קיין גרונד צו קעמפען מיט'ן דייטשען פאָלק, נאָר מיט'ן היטלערישען באַנדיטיזם

— זעהר ריכטיג, האָט העלען געזאָגט, פולשטענדיג ריכטיג

— איך פערשטעה האָט פּריצי געזאָגט, אַז דאָס איז דער סטיכישער פּראָטעסט פון די יודען, אָבער ס'דאַרפען זיך אויך געפונען אַזעלכע אָזוי־גענאַנטע קאַלטע פּאָליטיקער צווישען יודען וועלכע זאָלען פערשטעהען די לאַגע און אויף אַנ'אַנדער אופן קעמפען מיט די היטלער־באַנדיטען

— איך זעה נישט קיין אַנדערע מיטלען דערווייל, אונזערע קאַלטע פּאָליטיקער זענען אויך שוין געוואָרען הייס, ווי לאַנג קען מען אַזוי דערהאַלטען די קאַלטבלוטיגקייט, ווען ס'שיסען זיך צרות און אָנגריפען פון אַלע זייטען. ווען מיר זענען געוואָרען איינגאַנצען הפקר און אַ ליאַדע וועלער קען זיך אַליין אויסטראַכטען אומזיניגע טעאָריעס, וועלכע מ'כשרט דורך זאָאָלאָגישען יודען האַס.

(פאָרטזעצונג קומט)

ספארט-בעוועגונג

די פראפאגאנדע-וואך פאר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג

די לעצטע וואך איז אדורך אונטערן צייכען פון דער פראפאגאנדע-וואך פאר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג. דער קולמינאציאנס-פונקט פון דער פראפאגאנדע-וואך איז פארגעקומען נעכטען.

באלד איבערפריה איז אין פאניאטאווסקי-פארק פארגעקומען דער גרויסער ציקליסטען-וועטלויף מיט'ן אנטייל פון עטליכע הונדערט ציקליסטען. דאן איז פארגעקומען א גרויסע דעפילאדע, אין וועלכער ס'האבען אנטיילגענומען די סקויטען, שול-יוגענד, סטזשעלצעס, מיליטערישע צוגרייטונגען און אלע ספארט-קלובען, צווישען זיי אויך אלע יודישע.

נאכמיטאג זענען אויף די ספארט-פלעצער פון וו.ק.ס. און ל.ק.ס. פארגעקומען די ספארט-פערמעסטונגען. די פערמעסטונגען זענען פארגעקומען אין גימנאסטיק, לייכט-אטלעטיק, קויש-באל, נעץ-באל, שטשיפיארניאק. די פעראינטערעסירונג פון פובליקום מיט די נעכטיגע פערמעסטונגען איז געווען א זעהר גרויסער.

הכח — רעפרעזענטאנץ פון די ארבייטער-קלובען 2:4

דער מעטש פון דער ארבייטער-רעפרעזענטאנץ מיט „הכח", וועלכער איז פארגעקומען שבת אויפ'ן פלאץ פון „ווידזעוו" האט שוין נישט געקענט זיין אינטערעסאנט, צוליב דעם, וואס דער צושטאנד פון פלאץ איז געווען א זעהר שלעכטער, דער גאנצער שפיל-פלאץ איז געווען איין קאלוזשע וואסער.

די רעפרעזענטאנץ זעהט אויס, איז געווען צונויפגעשטעלט אין דער לעצטער מינוט און אפילו קיין איין טרענינג נישט געהאט, די פערטיידיגונג האט דעריבער געשפילט נישט שלעכט, דערפאר האט זיך דער אנגריף אינגאנצען נישט פערשטאנען, און אויב „הכח" האט אויך נישט געשפילט, אזוי גוט ווי אויף די צוויי פריהערדיגע מעטשען, האט ער דאך אהן גרויסע שוועריגקייטען בעקעמפט די ארבייטער-רעפרעזענטאנץ. דער בעסטער אין דער „הכח"-מאנשאפט איז פערשטעהט זיך, געווען בערנשטיין, וועלכער האט געשאסען פון אלע פאזיציעס.

דער ריכטער קראהולעץ האט נישט אנערקענט איין טויער פאר „הכח", וועלכעס ער אליין האט מיט א מינוט פריהער אנערקענט.

ליגע-מעטשען איז לאנד

פאלאניא — יוארשאוויאנקא 1:1

רוך — סטזשעלעץ 3:5

סראקאוויא — וויסלא 1:2

פאגאן — יווארטא 1:3

פוילישע מייסטערשאפטען אין נעץ-באל פאר מענער

אין ווארשא האבען זיך אנגעהויבען די פוילישע מייסטערשאפטען פון נעץ-באל פאר מענער, די ביזאיצטיגע רעזולטאטען זענען פאלגענדע:

א.ז.ס. (ווארשא) יאגעלאניא (ביאליסטאק) 2:0

קראקאוויא (קראקא) — אוניא (לובלין) 2:0

אגניספא (ווילנא) דרור (לעמבערג) 2:1

דרור — יאגעלאניא 2:0

אוניא — גריף (טארן) 2:0

א.ז.ס. (ווארשא) אגניספא 2:0

קראקאוויא — אבסאלווענטען 2:0

דער דייטשער אלימפישער שווינדעל

פאריז, (יט"א) געארג בערנהארד'ס „פאריזער טאגעבלאט" ווארענט אמעריקא געגען מסכים זיין אויף דייטשלאנדס אלימפישען שווינדעל. דאס בלאט ווייזט אן, אז יעדער דייטשער יוד, וואס וואלט געהאט די העזה צו בעווייזען אנ'אריער כדי צו בעקומען די נויטיגע קוואליפיקאציעס צו בעטייליגען זיך אין דער אלימפיאדע מצד דייטשלאנד, איז עלול געלינטשט צו ווערען.

פינאל-מעטש אין רוים וועגען דער וועלט-מייסטערשאפט אין פוסבאל

איטאליען — טשעכיען 1:2

אין רוים איז נעכטען פארגעקומען דער פינאל מעטש וועגען דער וועלט-מייסטערשאפט אין פוסבאל צווישען איטאליען און טשעכאסלאוואקיי. דער מעטש האט צוגעצויגען א ריזיגען עולם צושויער, ביי דער גרעסטער שפאנונג און ברוואלישען שפיל האבען דעם מעטש געוואונען די איטאליענער אין א פערהעלטניש פון 1:2.

„מארגענשטערן" טורן- און ספארט-פעסט

קומט פאר שבת, 16-טען יוני

דער טורן- און ספארט-פעסט פון „מארגענשטערן", וועלכער איז צוליב דעם שלעכטען וועטער אפגעלעגט געווארען, קומט פאר שבת, דעם 16. יוני אויפ'ן סטאדיאן פון ל.ק.ס., אל. אוניא 2.

אין די פאר וואכען צייט, וואס דער פעסט איז אפגעלעגט געווארען, האבען די אינסטרוקטארען זיך בעמיהט אריינצוברענגען אין פעסט-פראגראם א גאנצע רייהע אויסבעסערונגען, וואס וועלען זיין א גרויסע איבערראשונג פאר אלע פריינד פון פיזישער ערציהונג.

ביז 400 ספארטלער וועלען שבת, דעם 16 פול מאכען דעם ספארט-סטאדיאן. ס'איז צו דערווארטען, אז דער מארגענשטערן טורן-פעסט, וועט אזוי גוט ווי אלע ארויסטרעטונגען פון דער ספארט-אינסטיטוציע אראפ מיט דעם געהעריגען דערפאלג.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 11-טען יוני 1934

6,35 גראמאפאן, 6,40 גימנאסטיק, 7,05 ידיעות, 7,10 גראמאפאן, 7,20 הויז-ווירטשאפט, 7,25 פערשידענעס, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 ידיעות. 12,05 פרעסע, 12,10 גראמאפאן, 1,00 ידיעות, 1,05 קאנצערט. 2,00 עקספארט, קאמוניקאט, 4,00 קאנצערט, 4,20 פארטעפיאן-קאנצערט, 5,00 פרייליכע אודיציע פאר קינדער. 5,15 מוזיק, 6,00 שמועסען פאר קינדער. 6,15 קאנצערט, 6.45 שמועסען, 6,55 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 7,00 פערשידענעס, 7,15 פון די סטזשעלצעס, 7,40 ספארט, 7,50 פעליעטאן, 8,02 אודיציע פון ווארשא, 8,50 ידיעות, 9,00 טראנסמיסיע פון גדיניע, 9,02 סימפאנישער קאנצערט, 10,20 פעליעטאן, 10,35 סימפ. קאנצערט, 11,00 ידיעות, קאמוניקאטען.

גרויסע איבערראשונג פאר אלע פריינד פון פיזישער ערציהונג.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

היינט לעצטע פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזן!

היינט, מאנטאג, 9.15 אוונט פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50 זל.

צום לעצטען מאל דער אמעריקאנער שלאגער מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ

די פערשעמטע כלה

אין 3 אקטען, 4 בילדער פון א. שאר.

ס'בעטייליגט זיך אונזער ערשטקלאסיגער אנסאמבל: רבקה נערה, ליובא ראזענבערג, באוואיוס, חנה פאדערמאן, מאניע בעזמאן, יוליוס ראקאוו, נתן רייכענבערג, דוד האמבורגער, יעקב וויינבערג, ה. באלבירסקי, קלמן נוסמאן, וו. ניוהויז א. א. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער-קאסע.

אכטונג! די נאהענטסטע טעג וויכטיג ניייעס! אלעמענס ליבלינג!?

ווער קומט אין „פילהארמאניע" — ווער???

פרטים קומען.

צוויי מאראנען

א געשיכטע פון נאצי-דייטשלאנד

פון חיים בערג.

3)

„איז וואס פארא ליכט וועט ער אליין ערשיינען, ווען ער וועט דערצעהלען אלץ וואס עס איז פארגעקומען צווישען איהם און דעם מארקיז פאר זיין שעף?... ער וועט אויסזעהען ווי אן אפגעשמיסענער יונגעל. ניין! דאס איז אונמעגליך, דער דיפלאמאטישער אינצידענט דארף פערריבען ווערען אויף עפעס אנ'אנדערען עס איז אופן, ער מוז דערויף אנווענדען זיין גאנצע דיפלאמאטישע קונסט" — פון וועלכער ער אליין האט געהאט א הויכע מיינונג.

אז דער באראן איז געקומען צו זיך אין קאבינעט אריין, איז זיין ערשטער אקט געווען צוצוגרייטען א מעמאראנדום פאר זיין שעף איבער דער יודישער אפשטאמונג פון דעם מארקיז'ס פאמיליע. פאר דעם צוועק האט ער מאביליזירט אויף זיין טיש א הויפען שפאנישע און יודישע געשיכטעס. די געשיכטעס האבען איהם אבער נישט געגעבען קיין מאטעריאל פאר זיין מעמאראנדום דאן האט ער גערופען צו הילף א פראפעסאר פון יודישער געשיכטע אין ראבינער סעמינאר.

דער יוד האט זיך, באטירליך, הערשראקען אויף טויט פון דעם טעלעפאן — רוף פון אויסערן מיניסטעריום. דער באראן האט עס דערפיהלט פון זיין ציטערענדיגער שטים, און האט אנגעווענדעט זיין גאנצע דיפלאמאטישע העפליכקייט דעם יודען צו בערוהיגען און איהם צו איבערצייגען אז ער האט נישט וואס צו שרעקען זיך, דער נאצי-באראן האט בשעת מעשה אליין שטאלצירט מיט זיין קונסט. און דער פראפעסאר האט איהם אין א דאנקבארסטער און אנגעלייגטסטער שטים איבערגעגעבען איבערן טעלעפאן אז די מארקיזען און דיוקען קאראנעלס שטאמען פון אברהם סיניאר, איזאבעלאס פינאנץ-מיניסטער און שפאנישער ביסמארק פון יענער צייט; אבער צו דעם בלוט פון די קאראנעלס איז צוגעמישט געווארען א היבש ביסעל בלוט פון די האבסבורגער און די אלוואס, פון דעם גרויזאמען אלווא, וואס האט צוטראטען מיט די פיס די נידערלענדער און פערפלייצט דאס לאנד מיט טייכען בלוט אין דער פעריאדע פון דער רעפארמאציע.

איבעריגענס, האט געזאגט דער פראפעסאר, איז ער אין דער בלוט-צומישונג פון דעם אלווא-בלוט ביי די קאראנעס נישט אזוי זיכער. ער וועט אבער דעם גרויסען ענין גענויער אויספארשען און צושטעלען דעם מיניסטעריום אנ'אויספיהרליכען בעריכט אין א פאר טעג ארום.

דער מארקיז און זיין פריינד, די פרימאדאנע

דער אויסלאנדס-מיניסטער האט אויסגעהערט דעם באראנס אייגענעם אויסגעטראכטען ראפארט פון זיין דיפלאמאטישער מיסיע צו דער שפאנישער געזאנדשאפט און דעם מעמאראנדום וועגען דער יודישער אפשטאמונג פון דעם מארקיז.

ער האט גוטגעהייסען זיין בעפעהל צו דער פאליציי, צו איבערוואכען דעם שפאנישען דיפלאמאט מיט דעטעקטיוון אזוי אז מען זאל איהם פערהיטען פון ווייטערע עהנליכע גאסען-אינצידענטען, און אויס געדריקט זיין פולע צופריעדנקייט מיט דעם אופן, ווי אזוי ער האט בכלל געהאנדעלט, עס איז ווייטער בעשלאסען געווארען דעם מארקיז, זיין דיפלאמאטישען פאספארט נישט צוריקצוגעבען און דעם ברוך פארלויפיג צו איגנארירען — אין דער האפנונג אז דער מארקיז וועט זיך שעהמען צו ברענגען אין דער עפענטליכקייט און פאר דעם דיפלאמאטישען קארפוס דעם פאקט וואס די פאליציי האט איהם אנגעבראכען די ביינער, איידער זי האט זיך דערוואוסט פון זיין שאפער, אז ער איז דער שטעלפערטרעטער פון דעם שפאנישען געזאנדטען.

די פרעסע האט וועגען דעם אינצידענט, נאטירליך, קיין ווארט נישט געדרוקט, און דער דיפלאמאטישער קארפוס האט וועגען דעם אינצידענט נישט געקאנט וויסען, סיידען דער מארקיז אליין זאל וועגען דעם דערצעהלען... דאס אבער האט די דייטשע דיפלאמאטיע געהאלטען פאר פסיכאלאגיש אונמעגליך.

די דייטשע דיפלאמאטיע האט אבער געמאכט א גרויסען טעות, דער מארקיז האט טאקע בעשלאסען פארלויפיג צו פערשוויגען דעם מיאוסען אינצידענט, אבער נישט אויס שאנדע, וואס צוויי פאליציאנטען האבען איהם, דעם שפאנישען גראנד, געשלאגען אין גאס, נור ער האט זיך אנגענומען פאר א געפייניגטען יודען. נאר דערפאר, וואס ער האט בעשלאסען ביי זיך צו פראוואצירען נאך א גרעסערען און נאך א מיאוסערען דיפלאמאטישען אינצידענט וואס זאל אויפרודערען די גאנצע דיפלאמאטישע וועלט.

זיין פלאן איז געווען, צו בעהאלטען זיין אידענטיטעט, און מיט זיין א-יענטאלישען יודישען אויסזעהען פראוואצירען די נאציס אין עפעס א גאסער-אינצידענט אזוי, אז ער זאל פערשלעפט ווערען אין איינעם פון זייערע איבקוויזיציאנס קעלערען דארט דורכמאכען א גאנצען „נאצי-קור", און אין ריכטיגען פסיכאלאגישען מאמענט אנטפלעקען זיין אידענטיטעט...

עס וואלט אונז גענומען צו לאנג צו בעשרייבען די געפיהלען פון דעם מארקיז אום צו קאנען צייגען, ווי אזוי אזא ווילדער, פאנטאסטישער און געפעהרליכער פלאן האט געקאנט געבוירען ווערען אין מוח פון דעם דיפלאמאט, פאר דעם וואלט נויטיג געווען א לאנגער שפאציר אין דעם פינסטערען לאבירינט פון דעם מאראנס נשמה, דערצעהלען די לאנגע געשיכטע פון דער ראמאנטישער פערזענליכקייט, וועלכע האט געשפילט א גרויסע ראלע אין דער לעצטער רעוואלוציע, וואס האט פערטריבען די בורבאנען דינאסטיע און געבראכט מיט זיך א רעפובליק, א רעוואלוציע וואס איז געווען געגען די אינטערעסען פון דער שפאנישער אריסטאקראטיע, ד.ה, זיין אייגענעם קלאס. שטעלענדיג זיך אויף דער זייט פון דער רעוואלוציע, האט דער מארקיז זיך צעקריגט מיט זיין פאמיליע און זיין קלאס וועלכע האבען זיך אפגעקעהרט פון איהם מיט גרויל ווי פון א פעררעטער.

דאס היטלער-לאנד מיט זיינע יודען-פערפאלגונגען צו וועלכען ער איז געשיקט געווארען האט אויפגעלעבט אין איהם געדאנקען און געפיהלען וועגען דער מיטעלאלטערליכער אינקוויזיציע און פון א יודען אין גירוש פון 1492 די מיסטישע, אומבעגרייפליכע געפיהלען וואס פלעגען אויפוואכען אין די מאראנען פון דריי און פיר דורות קאטוילישען גלויבען. זיי אויפוועקען ווי פון א לאנגען הונדערט יאהריגען לעטארגישען שלאף, און זיי טייבען ווי באכטוואנדלער, אין גלות אריין, וואו זיי פלעגען ווערען צוריק יודען...

את די געפיהלען האבען שוין לאנג ערוואכט אין דעם אור-אור-אייניקעל פון אברהם סיניאר, די היטלער-אינקוויזיציע פון יאהר 1933 האט זיי געגעבען דעם לעצטען מעכטיגען שטויס, און פון דעם שטויס איז עס געבוירען געווארען ביי דעם מארקיז דער לייזענשאפטליכער דראנג צו פערזוכען איהר טעם, דורכלעבען דעם פיין און דעם גייסטיגען צושטאנד פון א מאראן אין די קעלערען פון טארקוועמאדאס אינקוויזיציע

דעם ערשטען טעם האט דער מארקיז דער פיהלט אונטערן גומענעם קאנטשוק מיטן בלייענעם קנעפעל ביים עק, מיט וועלכען דער פאליסמאן און ברוין-העמדעל האט זיך געגומען איהם קאטעווען איבערן לייב, ווען ער האט דעם צובלוטיגטען און עטרוגענעם יודען מיט דער אויסגעפליקטער בארד אריינגעכאפט אין זיין אויטאמאביל, ווי זיס אבער זענען געווען די קלעפ פון דעם קאנטשוק וואס האט זיך איינגעשניטען אין זיין לייב! נישט אום זיסט האט ער געשוויגען!... ער האט געוואלט אריינקריגען וואס מעהר פון זיי, זיך אנזעטיגען מיט דעם זיסען פיין... און ווען דער יוד האט זיך אין זיין אויטאמאביל מיט א ביטערען געוויין א ווארף געטאן קושען זיינע הענט האט ער איהם ארומגענומען איהם צוגעדריקט צו זיין ברוסט, ווי א ברודער און געוויינט צוגלייך מיט איהם, מיט די טרעהרען פון א מוטער, וואס האט ארויסגעראטעוועט איהר זוהן פון די מערדערישע הענט פון א טארקוועמאדא...

יא, די דייטשע דיפלאמאטיע האט געמאכט א גרויסען טעות. ווען זי האט געמיינט אז די וואך פון דעטעקטיווס וועט פערהיטען דעם שפאנישען דיפלאמאט פון עהנליכע אינצידענטען איז דער צוקונפט דער מארקיז האט זיך, אין זיין איצטיגען גייסטיגען צושטאנד געגויטיגט אין דער מארטירערי פון די נאציס, ווי אין א באלזאם פאר זיין נשמה.

און לאנג האט ער זיי נישט בעדארפט זוכען אין היטלערלאנד, איידער די בעשטימטע דעטעקטיווס האבען צייט געהאט זיך צו שטעלען אויף דער וואך, איז דער מארקיז שוין געווען אויפן ווענ פון זיינע אוואנטורעס, דער פלאן פון פרייוויליגען מארטירערטום האט שנעל אנגענומען א קאנקרעטע פארם, אין דער נאכט האט בעדארפט אויפטרעטען אויף א וואוילטעטיגען קאנצערט א בריהמטע ראזינגערין, און זייער א גוטער פריינד, מיט וועלכער ער האט זיך בעקענט אויף א ים-רייזע.

(גנייטער — מארגען).

אינטערוויו פון לעטלענדישען אינערן-מיניסטער פאר'ן ריגער יט"א-קארעספאנדענט וועגן אקטועלע ייד. פראגען

ריגע (יט"א) איינע פון די אינטערעסאנטסטע פערזענליכקייטען אין דער נייער לעטלענדישע רעגירונג איז בלי-ספק דער וויצע-אינערן-מיניסטער ה' בערזין, אויפ'ן פאליטישען הארי-זאנט פון לעטלאנד האט ה' בערזין זיך בעוויזען ערשט מיט עטליכע יאהר צוריק, בעת ער איז אלס 30-יעהריגער יונגערמאן אויסגעוועהלט געווארען אין סיים אלס דעפוטאט פון דער גרעסטער לעטישער בויער-ליי-כער פארטיי — דעם פויערים-בונד. גלייך אין אנהויב האט ה' בערזין זיך ארויסגערוקט אין די ערשטע רייהען פון זיין פראקציע און איז געווארען איהר גענעראל-רעדנער ביים בעהאנדלען די וויכטיגסטע פאליטישע פראבלעמען. ה' בערזין איז אויך איינער פון די אקטיווסטע טוער ביי די לאטווישע "איז-סארגען" (שוצלייט), וועלכע האבען געשפילט די הויפט-ראל ביים איינשטעלען איצט די נייע ארדנונג אין לעטלאנד.

דער ריגער יט"א-קארעספאנדענט, האט זיך גע-ווענדעט צו ה' בערזין מיט א בקשה וועגען איבפארמאציעס בנוגע די וויכטיגסטע פראגען, וואס אינטערעסירען איצט אממייסטען די יודישע עפענט-ליכע מיינונג אין לעטלאנד.

אויף דער פראגע פון יט"א-קארעספאנדענט אויב עס וועט ווידער דערלויבט ווערען די יודישע פרעסע, וועלכע איז געשלאסען געווארען די ערשטע טעג נאך די געשעהענישען, האט ה' בערזין געענט-פערט, אז עס איז שוין ארויסגעגעבען געווארען א קאנצעסיע אויף א נייע טעגליכע יודישע צייטונג. א חוץ דעם הויבט אן ווידער ערשיינען דאס וואכענ-בלאט פון די אלגעמיינע ציוניסטען אין לעטלאנד, "אונזער לאנד" אויב עס וועט זיך ארויסווייזען א נויטווענדיגקייט אין א צווייטער יודישער צייטונג, וועט די רעגירונג נישט מאכען קיין מניעות. די רע-גירונג איז אבער פעראינטערעסירט, אז דער שאר-פער קאמף, וואס האט ביז איצט אנגעהאלטען אויף דער יודישער גאס אין לעטלאנד, זאל זיך איצט נישט איבערחזר'ן און וועט דערצו אויך נישט דערלאזען.

— ווי לאנג — האט געפרעגט דער יט"א-קא-רעספאנדענט — וועט נישט דערלויבט זיין די טע-טיגקייט פון די פארטייען, בתוכם אויך פון די ציו-ניסטישע?

— בכל אופן — איז געווען דער ענטפער — נישט פריהער ווי אין 6 חדשים ארום, ד. ה. פאר דער צייט, וואס דאס לאנד געפינט זיך אין קריגס-צושטאנד.

אויף דער ווייטערער פראגע פון יט"א-קא-רעספאנדענט, צו וועט אויך דערלויבט ווערען די טעטיגקייט פון די ציוניסטען-סאציאליסטען? האט דער מיניסטער געענטפערט, אז אויף אזוי פיל אויף וויפיל זיי וועלען זיך נישט פערנעמען מיט סאציא-ליסטישער פראפאגאנדע און וועלען זיך בעגרענצען נאר מיט ריין ציוניסטישער טעטיגקייט, וועט דאס מעגליך זיין צו דערלויבען.

בעת דער יט"א-קארעספאנדענט מאכט אויפ-מערקזאם דעם מיניסטער, אז אין אייניגע יודישע צייטונגען אין אויסלאנד האבען זיך בעוויזען ידיעות וועגען 300 ארעסטירטע יודישע עסקנים אין לעט-לאנד — לאכט דער מיניסטער און זאגט:

— מען האט צוגעלייגט א קלייניגקייט: נאר איין זערא און אויף אזא אופן האט מען בעקומען די אויבענדערמאנטע ציפער.

בכלל מוז איך בעמערקען, האט דער מיניסטער צוגעגעבען, אז אין אייניגע יודישע צייטונגען אין אויסלאנד האבען זיך בעוויזען משונה'דיגע און איב-גאנצען אויסגעטראכטע ידיעות הן וועגען דער פא-ליטישער לאגע אין לעטלאנד בכלל און פון די יודען בפרט. גראד די איצטיגע רעגירונג האט געמאכט א סוף צו דער אנטיסעמיטישער כוואליע, וואס האט געבושעוועט אין לעטלאנד איידער זי איז געקומען צו דער מאכט און א דאנק די אנגענומענע שטרענגע מיטלען זענען נישט פארגעקומען קיין שום גוואלדטא-טען. אמת — האט דער מיניסטער געזאגט — גע-וויסע אנגענומענע געזעצען קענען אפשר שעדיגען די אינטערעסען פון איינעם אדער א צווייטען, אבער דער חוב לגבי דער מלוכה דארף שטעהען העכער פאר די אינטערעסען פון יחיד.

עס איז אויך לעכערליך, למשל, צו רעדען וועגען ארעסטען ספעציעל צווישען יודען, ווייל פראצענטועל איז די צאהל ארעסטירטע לעטען גרעסער, פאר דער צאהל ארעסטירטע יודען.

די נייע ארדנונג — האט דער מיניסטער פער-ענדיגט זיין געשפרעך — האט ארויסגערופען בע-גייסטערונג ביים גאנצען פאלק, דער בעסטער בע-וויז דערצו איז די אומגעהויערע צאהל בעגריסונגען, וואס די נייע רעגירונג בעקומט טאג-טעגליך, נישט נאר פון די פערשידענסטע לעטישע קרייזען, נאר אויך פון די מינדערהייטען, בתוכם די יודען.

ביראבידזשאן און א ווירטשאפטליכע אויספארשונג פון די סאציאל-עקאנאמישע פראצעסען
פון דער יודישער בעפעלקערונג אין ראטען-פערבאנד

מאסקווע (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פראקלאמירונג פון א יודישען אויטאנאמען געגענד, איז אין דער יודיש-סאוויעטישער פרעסע און אין די קרייזען פון די ארגאניזאציעס, וואס ארבייטען אויפ'ן געביט פון יודישער איבערשיכטונג, ווידער אמאל אויפגעהויבען געווארען די פראגע וועגען ארגאניזירען א ווירטשאפטליכע אויספארשונג פון די סאציאלע און עקאנאמישע פראצעסען וואס קומען די לעצטע יאהרען פאר צווישען די יודישע מאסען אין ראטען-פערבאנד. אזוי ווי דאס בעזעצען די יודיש אויטאנאמע געגענד דארף געהען אין א שנעלען טעמפא — שרייבט אין "עמעס" דער פארזיצער פון "אזעט", דימאנשטיין — פיהלט זיך איצט בעזונדערס א שארפע בעדערפעניש אין א גענויע פעסט-שטעלונג פון די סאציאל-עקאנאמישע פראצעסען, וואס קומען פאר אין דער יודישער בעפעלקערונג אין ראטען-רוסלאנד.

אויפ'ן סמך פון די אלגעמיינע סטאטיסטישע פארשונגען פלעגט מען דורך אנווענדען פערשידענע הילפס-מיטלען מאכען די אדער יענע אויספיהרען בנוגע די ווירטשאפטליכע פראצעסען צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, אבער אלץ גאנץ גענוי קאנען די דאזיגע ידיעות נישט בעטראכט ווערען.

די ענטוויקלונג פון דער מעטאלורגישער אינ-דוסטריע און די קוילען-גרובען אין ביראבידזשאן איז א זאך, וואס שטעהט אויפ'ן טאג-ארדנונג, דאס גלייכע די וועג-בויאונג, די שאפונג פון אן איינגענער דערנעהרונגס-באזע אין יודישען געגענד א. א. וו. דאס אלץ וועט פאדערען עטליכע צעהנדליג טויזענד יודישע ארבייטער אין די נעהנסטע עטליכע יאהר. עס איז דעריבער וויכטיג צו וויסען, שרייבט דימאנ-שטיין — גענויע דאטען פון דער ארבייטס-קראפט צווישען די יודישע מאסען, מען מוז האבען א בע-ריכט וועגען די יודישע ארבייטער אין די קוילען-גרובען, אין דער שווערער אינדוסטריע, גוט קענען די דינאמיק פון די יודישע ארבייטער אין לאנד, און אויספארשען איבערהויפט וואס עס שטעלט מיט זיך פאר די שטעטלדיגע יוגענד, די יודישע יוגענד אין די מיטעלשולען, טעכניקומס, פאך-שולען און הויכשולען, ווייל דער הויפט-רעזערוו פון מענשען-מאטעריאל פאר ביראבידזשאן וועט זיין די יוגענד.

אויפ'ן סמך פון די דאזיגע מאטעריאלען וועט מען קענען פעסטשטעלען די קאנקרעטע פלענער פון איבערוואנדערונג און בויאונג פון יודישען גע-גענד, בעסער בעגרינדעטע, ווי די ביז-איצטיגע פלענער.

עס ווערט איצט געפלאנט צונויפצורופען אין דער נאהענטסטער צייט א ספעציעלע בעראטונג פון די פעראינטערעסירטע אנשטאלטען און ארגא-ניזאציעס, אויף וועלכע עס זאל גענוי בעטראכט ווערען די דאזיגע פראגע.

שווערעיגקייטען אין דער אויספיהרונג פון איבער-וואנדערונגס-פלאן קיין ביראבידזשאן
מאסקווע בעשולדיגט ביראבידזשאנער ווירטשאפטליכער ארגאניזאציע

מאסקווע (יט"א) דער היי-יעהריגער איבער-וואנדערונגס-פלאן קיין ביראבידזשאן איז ביז-איצט פאר די ערשטע צוויי קווארטאלען אויסגעפיהרט געווארען בלויז אויף 60 פראצענט.

לויט'ן פלאן, וואס איז בעשטעטיגט געווארען פאריגען מערץ דארף ביראבידזשאן אויפנעמען אין יאהר 1934 העכער 10,000 איבערוואנדערער, דערונטער אין ערשטען און צווייטען קווארטאל 4994 איבערוואנדערער. (1163 משפחות און 1113 יחידים).

די היי-יעהריגע איבערוואנדערונג ווערט גע-פיהרט לויט'ן פרינציפ פון אזמאכען צווישען "קאמ-זעט" און די ביראבידזשאנער ווירטשאפטליכע אר-גאניזאציעס-סאווכאזען, קאלכאזען, פאבריקען, אייזענבאהנען, בוי-קאנטארען, טראקטאר-קורסען א. א. וו. די ארגאניזאציעס גיבען אן די צאהל ארבייטס-הענד אין וועלכע זיי נויטיגען זיך און טראגען אריין דעם געהעריגען אוואנס אויף די איבערוואנדערונג-קאסטען און איינארדנונג און אויף דעם סמך שיקט דער "קאמזעט" פונאנדער ארדערס צו ווערבירען די איבערוואנדערער אויף די ערטער.

אנשטאט די 4994 איבערוואנדערער, וואס האבען געזאלט לויט'ן פלאן בעזעצט ווערען אין די ערשטע צוויי קווארטאלען, האט אבער ביראבידזשאן ארויסגעפאדערט בלויז 3354 פערזאן. עס ווייזט זיך אבער ארויס, אז אנגעשיקט זענען געווא-רען פאר די ערשטע 5 חדשים בלויז 1800 מענשען, ווייל אויף מעהר איז פון די ביראבידזשאנער ארגא-ניזאציעס קיין אפיציעלע ארויספאדערונג נישט אנ-געקומען.

דער צענטראלער "קאמזעט" האלט, אז שולדיג דערין זענען אין דער ערשטער רייהע די ביראבידזשאנער ארגאניזאציעס, וואס איילען זיך נישט ארויסצופאדערען איבערוואנדערער, הגם זיי נויטי-גען זיך שטארק אין ארבייטס-הענד, פון העכער 20 ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס אין ביראבידזשאן האבען דערווייל בלויז 4 אונטערגעשריבען אפמאכען מיט'ן "קאמזעט". פון דער צווייטער זייט האבען די קאמזעט און אזעט-ארגאניזאציעס אויף די ערטער ביז-איצט שוואך ענטוויקעלט די ווערבירונגס-אר-בייט. אוקראינע האט אויסגעפיהרט דעם פלאן אויף 60 פראצ., ווייסרוסלאנד אויף 50 פראצ., מערב-געגענד אויף 43 פראצ., דערביי זענען נישט שטענ-דיג געשיקט געווארען יענע קאטעגאריעס איבער-וואנדערער, אין וועלכע מען נויטיגט זיך אמ-מעהרסטען.

דער קאמזעט פאדערט אויף סיי די ביראבידזשאנער ארגאניזאציעס, סיי די ארגאניזאציעס אויף די ערטער אין פערלויף פון חודש יוני, ד. ה. ביז'ן סוף פון צווייטען קווארטאל אויסצופיינט אי-בערשיקען די 1500 נפשות, וואס פעהלען צום אויס-פיהרען דעם פלאן פון ערשטען האלב-יאהר. דער-ביי ווערט ווידעראמאל אונטערגעשטראכען, אז מען מוז אכטונג געבען עס זאלען צווישען די איבערוואנ-דערער נישט אריינפאלען קיין אומפאסיגע עלעמענ-טען, דאס גלייכען דארפען ענערגישער ווערבירט ווערען אלערליי ספעציאליסטען.

Dr.
Wołkowski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעהמט אן פון 8-12 ביינאכט, 6-4 און פון 7-9

דעלעגאציע פון די נשרפים אין וולאדימיערזש ביים וואלינער וואיעוואדא

לוצק (יט"א) פאר'ן וואהלינער וואיעוואדע ה' יוזעפסקי, האט זיך פארגעשטעלט א יודישע דע-לעגאציע, וועלכע האט אין נאמען פון די וולאדימי-רעצער נשרפים געבעטען פאר זיי הילף. די דעלע-גאציע האט פארגעשטעלט די טרויעריגע לאגע פון די נשרפים און געבעטען צואיילען אויסצאהלען די מלוכה'שע אסעקוראציע-פרעמיעס און וואס גיכער אויספערטיגען די בוי-פלענער פון די יעניגע, וואס ווילען צוטרעטען צוריק אויפבויען זייערע חרוב-געווארענע היימען.

דער ה' וואיעוואדא האט ערקלערט דער דעלע-גאציע, אז די וואיעוואדשאפט האט תיכף נאך דער שרפה אין וולאדימיערזש איבערגעשיקט דעם סטא-ראסטא אין סארנא א סומע פון 2000 זל. פאר דער צוטיילונג צווישען די נשרפים. די דעלעגאציע האט דאראויף ערקלערט, אז דער סטאראסטאמט אין סארנא האט צוגעטיילט שטיצע בלויז א קליינע צאהל קריסטליכע נשרפים, דאגעגען די געליטענע יודען האט קיין שום מאטעריעלע הילף נישט בעקומען. דער ה' וואיעוואדא האט פערשפראכען דער דעלע-גאציע זיך צו פעראינטערעסירען מיט דעם ענין.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-
קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-
לונג און סעקסועלע בעראטונג.
עלעקטראנאליזען.
נעהמט אן פון 8—11 און 4—8 אהז; זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אצבעכיספלטע — לעסטענינע-פרייזען.

ראדיא-ווינקעל

הינטער די קוליסען פון ראדיא
ווי אזוי מען נענארט אב פארן מיקרא פאן די "שרייערס"

נישט איינער פון אונז האט דעם איינדרוק, אז דאס אויפגעבען פון א קאנצערט אדער א פאר-לעזונג דורכן ראדיא איז זעהר אנ'איינפאכע זאך: דער ארקעסטער זעצט זיך אוים ארום דעם מיקרא-פאן און לויט א צייכען פון קאפעלמייסטער, הויבט זיך אן די אודיציע. נאך איינפאכער, וואלט זיך גערעכט, דארף זיין א פארלעזונג דורכן ראדיא. דער פארלעגענט זעצט זיך פארן מיקראפאן, עפענט אויף זיין מאנוסקריפט און ליענט די אנגעשרי-בענע פארלעזונג אדער פעליעטאן.

אין דער ווירקליכקייט אבער זענען די דא-זיגע זאכען גארנישט אזוי איינפאך, ווי עס דאכט זיך.

ווי בעוואוסט האט זיך יעדער מוזיקאלישער אינסטרומענט זיינע ספעציפישע אקוסטישע אייגענ-שאפטען, וואס כאראקטעריזירען איהם. די אייגענ-שאפט, למשל, פון א פידעל אדער פלייט, איז ארויסצוגעבען זעהר הויכע טענער. אנדערע אינס-טרומענטען זענען רוישיגע ווי, למשל, א פויק, טראמפייט אדער פוזאן. עס האט געקאסט פיעל מיה און צייט ביז מען האט זיך אויסגעלערנט ריכ-טיג אוועקצושטעלען די דאזיגע אינסטרומענטען פארן מיקראפאן. גאנץ אפט האט געטראפען, אז דער הויפט-מאטיוו, אדער די סאלא-טענער זענען פערטוישט געווארען דורכן אקאמפאניאמענט. אנ-שטאט א קאנצערט האט מען געהערט א קאצען-יאמער. דאס איז טאקי געשעהן צוליב דעם, וואס מען האט נישט ריכטיג אוועקגעשטעלט די אינס-טרומענטען פארן מיקראפאן.

נאך קאמפליצירטער שטעלט זיך פאר די זאך, ווען פארן מיקראפאן שטעלט זיך אוועק א זינגער. דער מוזיקאלישער אינסטרומענט האט כאטש שטענדיג דעמזעלבען טאן און די זעלבע "פארם" פון טאן, דאגעגען האט יעדער זינגער נאר אנ'אנ-דער שטימע מיט אונצעהליגע ניואנסען פון טעמבר און קראפט פון זיין שטים. צו וועלכער מען מוז ספעציעל צופאסען דעם מיקראפאן.

מען דארף וויסען, אז דער מיקראפאן, וועל-כער כאפט אויף די טענער, טהוט עס אויף אנ'-אופן, וואס איז גארנישט עהנליך צו דער טעטיג-קייט פון אויער. דער מיקראפאן איז אנ'אינסטרו-מענט, וואס ווייס נישט פון קיין קונצען און מיט דער גרעסטער מאטעמאטישער גענויאיגקייט כאפט ער אויף אלע קלאנגען, וואס די לופט דערטראגט צו איהם. אונזער אויער דאגעגען רעאגירט אויף יעדען קלאנג גאנץ אינדיווידועל. דאס אויער האט די אייגענשאפט צו הערען בלויז דאס, וואס עס וויל הערען. אונזערע הער-נערווען זענען אזוי בע-שאפען געווארען, דאס זיי רעגולירען די שטאר-קייט פון קלאנג, וואס דערגרייכט צום אויער. דעם שאס פון א הארמאט הערט אונזער אויער 20 מאל שוואכער, ווי עס הילכט אין דער ווירקליכ-קייט, דאגעגען אויף אנדערע טענער רעאגירען די נערוועז פון אויער זעהר שארף. א דאנק וואס מיר הערען זעהר גוט שטילע אדער ווייטע טענער.

דער מיקראפאן אבער כאפט אויף, ווי מיר האבען שוין געזאגט, אלע טענער אזוי ווי זיי זע-נען. דעריבער מוז מען, כדי אין הער-טרייבעל אדער הילכער זאלען נישט זיין קיין צו שטארקע אדער צו שוואכע טענער, כסדר רעגולירען די "שטים" פון מיקראפאן און זי צופאסען מעהר-ווייניגער צום מענשליכען אויער. אויף דער ראדיא-סטאציע זיצט טאקי א מיקראפאן-ספעציאליסט, וועלכער האלט אין איין רעגולירען די טענער אדער ווערטער. ווען נישט ער, וואלט כמעט אונמעגליך געווען צו הערען ראדיא, יעדנפאלס וואלט מען פון הערען א ראדיא-קאנצערט קיין שום פערגעני-גען נישט געהאט, ווייל פיל טענער וואלטען אין די הער-טרייבלעך געווען צו שטארק, אנדערע ווי-דער וואלטען אינגאנצען פערפאלען געווארען.

הינטער די קוליסען פון ראדיא איז בעקאנט "אנ'עפידעמיע", אויף וועלכער עס "פאלען אוועק" פיל ארטיסטען און פרעלעגענטען, וואס טרעטען ארויס צום ערשטען מאל פאר'ן מיקראפאן. די דא-זיגע עפידעמיע האט מען א נאמען געגעבען "מיק-ראפאן-שרייערס" און בעשטעהט אין דעם, וואס דער פרעלעגענט אדער זינגער דערנעהנטערט זיך מיטאמאל צו שטארק צום מיקראפאן, מיינענדיג, אז וואס נעהנטער צום מיקראפאן, אלץ שטארקער, העכער און ווייטער וועט מען איהם הערען. דער רעזולטאט אבער דערפון איז דער. וואס דער מיק-ראפאן הויבט אן צו "שרייען", דאס הייסט זיינע עלעקטרישע "סטרונעס" הערען אויף צו רעאגירען, ווי געהעריג און אנשטאט דעם געזאנג אדער פאר-לעזונג בעקומט מען דעם איינדרוק, ווי דער אר-טיסט אדער פרעלעגענט וואלט הייזעריג געווארען.

אינטערעסאנט איז, אז די ווארנונג פון ספיקער, אז דער רעדנער אדער ארטיסט זאל זיך נישט דערנעהנטערן צום מיקראפאן צופיל, העלפט כמעט נישט. דער טעמפעראמענט פון אויספיהרער לאזט איהם נישט איינזיצען אויפ'ן ארט און ער מוז "ארייננשרייען" אין מיקראפאן. כדי אבער דער ראדיא-הערער זאל פארט האבען הנאה פון דער פארלעזונג אדער קאנצערט, טוט מען אפ די אויס-פיהרער א... שפיצעל. מען בענארט זיי איינפאך אפ. פאר'ן זינגער שטעלט מען אוועק א מיקראפאן, וועלכער איז אבער אינגאנצען נישט פעראייניגט מיט'ן עלעקטרישען שטראם. דאגעגען אין א ווינ-קעל פון צימער געפינט זיך ערשט דער ריכטיגער מיקראפאן, וועלכער נעהמט אויף די ווערטער פון רעדנער.

גוט מארגען!

„בי אדוני“!..

רבותי, קיין געשעפטען זענען נישטאָ, קיין פרנסה אווראי און אודאי נישט, טא לאָמיר כאָטש לערנען א שטיקעל חומש.

... און אַז די בני־יעקב האָבען געזעהן, אַז ס'איז ביטער, אַז די לאַנגע ווערט ערגער פון טאג־צו־טאָג. וועניג, וואָס מ'ליידט הונגער, וועניג, וואָס ס'איז אָנאָ טרוקעניש, האָט נאָך דער שיני למלך גענומען אויסטראכטען בלבולים, ער האָט זיי אונטערגעוואָרפען א בעכער אין בנימין'ס זאק, און אויס געטראכט אויף זיי די שרעקליכסטע זאַכען. איז א דעלעגאציע פון די בני יעקב אוועק צום הערשער פון עגיפטען און גענומען מיט איהם רעדען, בעטען, איבערצייגען, אַז זיי זענען עהרליכע מענשען, רוהיגע בירגער, אַז זיי ווילען נאָר האָבען די מעגליכקייט צו לעבען.

האָט זיך דער סעקרעטאר פון די בני יעקב געווענדעט צום הערשער פון עגיפטען מיט די ווערטער:

„בי אדוני“ — כ'בעט דיך, מיין האר א.אַ.ז.וו.

האָבען אַפּנים די עגיפטישע הערשער נישט פערשטאנען דעם פשט פון „בי“, און האָט געמיינט, אַז דער סעקרעטאר פון די בני־יעקב רעדט אויף אַנ'אַנדער לשון, האָט גאָר „בי“ אַנ'אַנדערע בעדייטונג...

נו, איז טאקע די עגיפטישע פרעסע אַרויס מיט אַרטיקלען, אַז די בני־יעקב־דעלעגאציע האָט אַליין געבעטען „בי אדוני“...

וואָס ווייטער איז געווען? געבוג איז, אַז אויף שריט און טריט, האָט מען אין עגיפטען געהערט „בי“...

א הונד אלס סיבה

פון 6 פערוואונדעטע ראווער־פאהרער

(2) אין שייכות מיט דער נעכטיגער פייערונג פון וו. פ. און פ. וו. זעגען אין דעם פאָניאַטאָווסקי־פּאַרק פאָרגעקומען פערמעסטונגען פון ראווער־פאָהרער, דער 17־יעהריגער יאן פאסט פון פאַבּיאַניץ האָט געוואָלט אויסמיידען א פערביי לויפענדען הונד, האָט ער אַזוי אומגליקליך א קירעווע געטון זיין ראווער, אַז ער האָט זיך אויסגעצויגען אויף דער ערד, ווי גרויס ער איז, צוזאַמען מיט'ן ראווער, און גלייך נאָך איהם האָבען זיך „אויסגעצויגען“ נאָך 5 פאָהרערס איינער אויפ'ן אַנדערען אַזוי אַז ס'איז פון די געוואַלדען א קופּע פערוואונדעטע מענשען מיט צובראכענע ראווערס...

מ'האָט געמוזט אַרויסרופען פאָגאָטאָוויע און ערטיילען הילף דעם אַנגערופענעם יאן פאָסט און נאָך 5 יונגעלייט, וואָס זייערע נעמען זענען: סטעפאן טאף, מאַקס געלבער, סטאַניסלאוו קרול, אדאם לעמאן און מיעטשיסלאוו בלאַשטשיק.

צוביסען פון א משוגענעם הונד

(2) אויף 11 ליסטאָפּאַדאַ 79 איז צוביסען געווארען דורך אַ משוגענעם הונד דער 27־יאָהריגער פראַנציסעק שמיטער (פון באַנדורסקיעגא 19).

פּאַגאָטאָוויע האָט איהם געמאכט די נויטיגע איינשפּריצונגען.

דער הונד איז דערשאָסען געוואָרען.

אי, וועט איהר פרעגען: וואָס עפּעס הייבט, גראָד אין זומער לערנען די סדרש ויגש? — איהר האָט דען בעסערע געשעפטען? לאָמיר כאָטש לערנען א שטיקעל חומש!..

אב—נעה.

„אראפּגעווורושעט“ פון וואגען

די ציגיינערין האט עס גוט געטראפען

(2) דער פוהרמאַן יחיאל ראזענבערג און דאָס דינסטמיידעל העלענא שיקארסקא האָבען עהרענעטע געפיהרט א געוויסען העמאַן זילבערשטיינס (זשגאוועזשר 89) זאכען אויף דער זומערוואוינונג אַרויס.

אין מיטען וועג איז צו זיי צוגעשטאַנען א ציגיינערין מיט דער בקשה, זיי זאָלען איהר צופיהרען צום נעהענטסטען דארף. דעריפאר — האט זי זיי צוגעזאגט — וועט זי זיי טרעפען פון דער האַנד און פון קארטען...

הכלל זי האָט זיי אַזוי לאַנג און אַזוי ברייט „געווורושעט“, ביז פוג'ם וואָגען זענען בעלם געוואַרען פערשידענע חפצים פאַר אַנ'ערך 800 זלאָטעס און זי אַליין — אויך.

פאָליציי זוכט זי־

ארעסטירט א „טשאטשע“

(א) אויף 11 ליסטאפּאדא 28 איז אַרעסטירט געוואָרען פאַר'ן פיהרען א פריליך הייזעל און פייניגען איהרע „פענסיאָנארקעס“ א געוויסע צביה לעווקאוויטש.

פערמסרט האָט זי די מינדעריעהריגע רעגינא מ. וועלכער עס איז געלונגען אַרויסצוגנב'ענען זיך פונ'ם הייזעל.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע“

היינט, מאָנטאָג, פּאָפּולערע פאָרשטעלונג צו ביליגע פרייזען. ס'ווערט געשפּילט צום לעצטען מאָל „די פערשעמטע כלה“, מיט'ן אַנטייל פון גאַנצען אַנסאַמבל.

דער'הרג'עט געווארען

רעפּערירענדיג א דאך

(2) ביים רעפּערירען א דאך פונ'ם איינשטאָקיגען הייזעל אויף זאַרזשעווסקאַ 30 איז אַראָפּגעפאַלען דער 63־יעהריגער טשעסלער אדאם קאַפּאַצקי (פון סובאלסקא 12).

ער איז דערהרגעט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

„די פיר צייטען פון יאהר“ אין „העלענאוו“

אין די היגע מוזיקאַלישע קרייזען גרייט מען זיך שטאַרק צום קאָנצערט, וואָס וועט פאָרקומען דינסטאָג אין פאַרק "העלענאָוו". אויף דעם דאָזיגען קאָנצערט ווערט צום ערשטען מאָל אין העלענאָוו אויפגעפיהרט היידענ'ס אונפערגלייכליך ווערק „די פיר צייטען פון יאָהר“. דאָס צוזאַמענבריינגען אַזעלכע סאָליסטען ווי דאָרא סקורי, אדאם דאָבאָש און אַלעקסאַנדער מיכאַלאָווסקי, בעגלייט פון געמישטען כאָר און אָרקעסטער פון „הזמיר“, ווי אויך פונ'ם פערגרעסערטען פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער וועט זיכער צוזאַמענברענגען אין העלענאָוו אַלע מעלאָמאַנען.

יודיש „קאמעראל־טעאטער“

לעצטע גאסטשפּילען פון יאנאס טור־קאוו און דיאנא בלומענפעלד

היינט, מאָנטאָג, 9,30 אָוענד צו ביליגע פרייזען. ס'ווערט געגעבען „דער 41־טער“ דינסטאָג — די „סבה“.

קלאַנג־קינא

CAPITOL

זאַוואַדזקאַ 16

היינט פּרעזענטירען מיר עפּאָפּיי פון ליבע, פרייד און טרויער אין מייסטערווערק א. נ.

„דער מענש, וועלכער האט געגנב'עט א הארץ“

ריהרענד ליד פון צוויי הערצער! פילם, וועלכער ריהרט און ענטציקט אַלעמען! — אין די הויפּט־ראָלען:

JAMES DUNN, BOOTS MALORY

די יונגסטע עקראַן־קינסטלער

אויסערן פראָגראַם: קלאַנג־צוגאַבע ווי אויך די לעצטע געשעהענישען פון דער וועלט און FOX נייעס.

אָנהייב 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג

ברוך־קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם איז גאַנץ פּוילען בעריהמטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געטאָדען אַנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.

אין דער אָרטאָפּעד. הייל־אַנשטאַלט, ספּעציעל פאַר אַלער־אַרט ברוך־קראַנקע (רופּטורען) בײַ מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאַר אַלערלעי קאַליקעס און פעהלערן פון גוף. אַלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטסטע און געפעהרליכסטע בריכען ווערען מיט דעם גרעסטען ערפאָלג, אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער געהיילט.

Dyr. J. Rapaport

ברוך־ליידענדע!

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט — ווייל דער הינקעל־בריך און די פערנאַכלעסיגטע ווערט ער גרויס און א מענשען־מאַס, און עס פעלט אָרט.

אין דעם פאַל איז דער קראַנקער אין א גרויסער סכנה. פערדרייען זיך די קישקעס קאָן מען ווערען בראַנדיג און שטערבליך. — ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי הייל־באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. הייל־אַנשטאַלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע בריכען מעכץ אָרטאָפּ הייל־באַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע בריכען נאָך אָפּעראַציעס ווי אויך ספּעציעלע אינדיווידועלע צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך־באַנדאַזשען נעגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס.

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערלעי פעהלער פון גוף!

אין מיין אָרטאָפּעד. הייל־אַנשטאַלט ווערען אויסגעפערטיגט די הײַלבאַרסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אַנערקענטע מעטאָדע ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקריממונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער שווינדזוכט, ליימונגען, פערקריממטע פיס בײַ קינדער און ערוואַקסענע, קינסטליכע גומענע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פאַר שמערצליכע פלאַטפיס לויט גיפּס־מאָדעל.

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל־אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט.

אכטונג! אכטונג!

30 יעהריגע פּראַקטיק. פולע גאַראַנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! טאָמאָגליך טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו. עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. ספּאָל. (קאַסאַ־כאָריך).

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט אין לאָדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאַנקזאָגונג.

אויף דעם וועג, נאָכדעם ווי איך בין באמת געראַטעוועט און בעפרייט געוואָרען פון לאַנגיעהריגער זעהר שווערע ברוך־ליידען און גרויסע שמערצען, פיהל איך מיך דאָ מיט פיל פרייד פערפליכטעט אויסצודריקען מײַן הייסטען הערצליכסטען דאַנק דעם האָנאָרירטען איינציגען אָרטאָפּעד. ספּעציאַליסט פאַר די שווערסטע ברוך־קראַנקהייטען ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 (פראָנט, פּאַרטער) מיט זיין מיר פערלעגטען אויסגעצייכענטען אָרטאָפּעד. הייל־באַנדאַזש האָט ער אין מיין פאַל ווירקליך א גרויס ווונדער בעוויזען, ווייל ער האָט מיר געראַטעוועט פון זעהר א שווערע און געפעהרליכע אָפּעראַציע, אָהן שום מעסער און אָהן בלוט, נאָר מיט זיין גרויסע אָרטאָפּעד. ווייסענשאַפט האָט ער מיר געמאַכט פאַר א פאָלשטענדיג געזונדען מענש און איך פיהל מיך א דאַנק זיין ספּעציאַליטעט ווי נײַגעבאָרען, פאַר וועלכעס איך בלייב איהם אייביג פיל דאַנקבאַר און זעהר גערן מיט גרויס צופרידענהייט ערלויב איך מען דאַנק־בריף אין דער פּרעסע און איבעראַל צו פערעפענטליכען.

(11)

(—) Zelig Szczuciner, Łódź, ul. Al. I Maja 36.

די שענסטע דרוק־ארבייט ווערען אויסגעפיהרט אין דער דרוקעריי

ב ר א מ ב ע ר ג א ו ן ב ו י ם

פּילסודסקיעגאָ 55 (פראָנט)

ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קוויטאַנציעס, שטעמפּעל־באַנדעראָלען, עטיקעטען, חתונה־קאַרטען, וויזיט־קאַרטען, א.א. פּינקטליך און מעליד אויסגעפיהרט.

שייטלען

מיט פאַריזער שריפטן און מאָדערנע שייטל. ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט

ביי ק ע ר ש.

סקווערנאָ 15

מ ע ל ד ו נ ג.

מיר 2־טער קליינהענדלער־פעראיין אלט־שטאָט 10, ציהען צוריק דעם מעלדונג „צום שאָנדסלופ“ פון 17/2 930 געגען אונזער חבר אברהם אַבראַמאָוויטש און מיר אַרבייטען ווייטער צוזאַמען.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג

פאַר צוזעס: מענדעל מינץ.

Dr. med.

Z. DATYNER

אורָאלאָג

ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין־קראַנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

די נייעסטע עלעקטרישע פּאַטענטירטע

אַלאַרם־אַפּאַראַטען

געגען גנבות, איינבראָך און פייער אינסטאַלירט עלעקטראָ־קאָנסטרוקטאָר

מ. נ ע ל ב אַ ר ט, קילינסקיעגאָ 3

טעל. 142-41

פאַר זומער־וואוינונגען ספּעציעלע ביליגע איינריכטונגען.

ב'ליטשריפט ביורא

פאַר גערי כ ט ס־ און אַדמיניסטראַציע־מאַכט

B. Mann

האָט זיך איבערגעצויגען פון פּעטריקאָווער 10 אויף פּעטריקאָווער 82

פּאַרטער. לינקע אָפיצינע.

LECZNICA

chorób nszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס אָרדינירען די דאָקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI

Dr. ITELSON chor. wewn.

od 3–4 po poł.

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z.Rakowski

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 11—2 און פון 5—8 אָוונט.

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוענד.

וועגערישע־קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט־קראַנקהייטען, אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס־סטאַציע

איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת

פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע־זאַל

א בעראַטונג 3 זל.

קליינע אנאנסען

1 זלאָטי

אנאַנאַס ביז 15 הערטער

פרייע פּאַסטענס

ס'ווערט געברויכט א קוואַליפיצירטע קראַפט־שפּולערין צו וויגאָניע ווי אויך לערן־מיידעל צו שפּולן פּיעטריקאָווער 15 אין דער סוויטער־פאַבריק.

פערשידענעס

א פעהיגער יונגערמאן פון 30 יאָהר זוכט בעשעפטיגונג ביי וואָס פאַרא אַרבייט עס זאָל נישט זיין, פאַר זעהר א קליינע לוין. אָפּערטען אונטער „יעהרליך“ א אדם. פון דער צייטונג.

א מצה־מיהל צו מאָהלען מצות, אָקרוכעס, צימרינג, אויך אַנ'אייזערנע פּרעס רענטשנע אויסצופּרעסען אין ראָזשינקעס צו וויין, איז זאָפאָרט צו פערקויפען, צו ערפאָהרען אין אדם. 97

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.

בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr.

S.Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער־שוואַכע וואַוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אָן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאָג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

Dr.

Wajnberg

ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָז־קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אָוו.

Dr. med.

Wł. ZADZIEWICZ

ספּעציאַל־אַרצט פאַר האַלז, נאָז, אוירען און קעהל־קאָפּ־קראַנקה.

Piotrkowska 164

tel. 125-26.

נעהמט אָן פון 4 ביז 8 אָוונד.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.